

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Մույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

234

2004

177 62

ՄԻՑՆԸՆ ՄԷՍԻ

[ՄԱՏՏԻՒԲ]

ԱԼԼԱԶԸՆ ՈՒՄՈՒՄԻ ԳԱՐԱՐԼԱՐԸ
ԱԼԼԱԶԸՆ ՎԱՐԼԵՂԸՆԸՆ ՉԱԼԸ ՎԷ
ՕՆԸՆ ԹԷԷՍԻՐԻ
ԻՍԱՆԸՆ ԻԼԱԶԻՍԻ
ՄԷԶՄՈՒՐ 40 ՊԱՊԸՆ ԹԱՐԻՖԻ
ՄԻՑՆԸՆ ՏԱՎԱՍԸ
ԻԱՐԱՊ ԷՏԷՆ ՄԷՔՐՈՒՅԻՅԷԹ
ՉԱԳԳԸՆՏԱ ՄԱԼԻՍԱԹԼԱՐ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ

Թողապալը Գ. Յ. Մէրամէթճեան

Խան Խայրի -- Պէյ

Հալէպ (Սուրիա)

1925

ԱՐԱՐԱ ՄԱԹՊԱՍԸ

ԽէնՏէՔ ՆՕՄԷՐՕ 87

ՀՕ.Ղ.Պ

ՄԻՕՆԸՆ ՄԷՍԻ

ԱԼԼԱՋԸՆ ՈՒՄՈՒՄԻ ԳԱՐԱՐԼԱՐԸ

Բապարն հուզուրնտա սիւքիւթ գալ եա պիւթիւն ճէսէտ (իքինճի խրդիյաթ երարգլար տիւնեա վէ ինսանլար) ջլւնքի օ քէնաի մու, գատաէս մէսքէնինտոն օւյանտը, ուզուն միւտտէթ սիւքիւթ տուրարգտան սօնրա շիմտի քէնաի թանթընն սըրլարընը հէփիսին հուզուրնտա թարիֆ իթմէէ պաչատը, վէ կէօրիւնէճէք քի հէփիսի Ալլահըն մօգտտընա ալէթ իմիլէր, հիչ կիպի հիչտէն էքսիք, վէ պօշ սայրլմագտան գիյատէ պիր շէյ տէյմէզլէր իմիշ (Ձաֆ. 2 պապ 13 այէք, Ես. 40 պապ 9-17 այէք, մէզմուր 50 պապ 1-3 այէք)

Փէտէրին ինտինտէ պէօլէ խօշ կիօրիւնտիւ քի, ուլու հիյէթին պիւթիւն տօլղոնըզը Իսատա սաքին օլթըն. վէ ծուուն վատթար իլէ հէփիսի քէնտիսի իլէ պարրշտրթըն եանի տիւնսետա պուլտնան միւմինլէրին վէ սէմատա պուլտնան մէլէքլէրին հուզուրնտան քէնտիսի սիւնէ քարըն նիզա իլէրի կէթիքէն սէ պէպի դալտըրթըն. Իսանըն սուլպ իւզէրինտէ: տէօքտիւլի գանընըն վասթաթար իլէ թէզրար առայիշ սապիթ իտէրէք. Կող. 1 պապ 19-20 այէք. բ. Կորնթ. (5 պապ 18-21 այէք):

Չօգ սէնէլէրտէն պէրու Գիթապը մու գատտէօին վէ թապիի նիզամլարըն իւզէրինէ պագարագ պէնիմ գանտըզըմ նէթիճէլէր պունլար արըլար: (1925 ցիսան):

- 1.—Նէրէտէ պէրնայաթ պիր շախս հօգ իսէ օրտա հուգուզ հիսապը օլմագ:
- 2.—Չէր կէօնա հուգուզ հայաթտա օլան պիր շախսըն իւզէրինտէ սապիթ օլթնա պիլիր: (պաւլար):
- 3.—Պիր շախսա գարըն սէպէպսիզ եէրտէ թայըպ էթմէք եախուս հիւճիւմիլէր իճրա իթմէյէ միւթքինլիքլէր թապիի նիզամտա վար տըրլար:
- 4.—Պու էմնատա շու նօգթանը հիսապա ալմագ լազըմ տըր քի:

խարայ իթմէնին ուսուլը եւ փմադ ուսուլը իւն քարչը գարչիւս
գւղգանա տուրոր իսէլէր՝ մուվաֆֆազ օլմազ խուսուսընտա ֆէնա
ուսուլըն մինասիպէթլէրի զյատէ տիր. մէսէլա սէնէլէրին էմէկի իւն
եափրմըչ պիր շէյի ազ պիր էմէկ իւն պօզա պլիլիրիզ. ջօք սէնէլէր աւ-
վամ օլընան ֆազիլէթ վասըթասը իւն էլէ կէլմիշ պիր շէրէֆի պիր ու-
ֆազ եալան շէնաաէթ իւն կիւնանքեար ջրգարա պլիլիրիզ:

- 5.—Պու էսնապա հազիգաթը իզհար իթմէնին մէսէլէսի աըչարտուն
օլան պիր հաքիմին մուհաֆազա իթմէնինէ միւնթաւ աըր:
- 6.—Գատըլըք պիր հէօքիւմէթի պուլընմաընա միւնթաւ աըր:
- 7.—Հէօքիւմէթ գուվէթ իւն մուվաֆֆազ օլուր:
- 8.—Գուվէթ քրյմէթ իւն սագլանըլըր:
- 9.—Գրյմէթ տէյերին էօլլիսիւնէ կէօրէ թագօթ օլուըր:
- 10.—Տէյեր լանէթէ վէ րէզալէթէ տիւշմէքտէն սագընմազ իւն
մուհաֆազա օլուըր:

11.—Լանէթ վէ րէզալէթէ տիւշմէքտէն սագընմազ իսէ՝ գարչընտա-
քի քիմօնէյ սանա միւսավի հէօրմէթ վէ վազիլէթ վիթմէմէքլէ մու-
վաֆֆազ օլընուր վէ ինսան միւնասիպ վազիլէթտէն մանրուս տիւշմիւշ
իսէ կիւնահօրզ օլմաընը պու գուլըմալտան պլիլ սագլուսադա գա-
տիր օլամազ:

12.—Հալպու քի գարչուտընտա քիսէ միւսավի վազիլէթ վէրմէյէնէ
գարչը պաշգալար տախի տըգգաթ իսէճէքլէր քի քէնտիսինէ գարչը
քէնտիսի կիպի պուլընուընլար վէ պէօլէճէ քէնտիսի դարիպ վէ եալը-
նըզ գալաճազ:

13.—Ղարիպիք քէնտիսինի գաիֆլիկէ պրադաճազ վէ պիր շէյ
եափիւդա գուվէթի պուլընմալաճազ:

14.—Պիո շէյ եափմադա գուվէթի պուլընմալան՝ պաշգաընըն եա-
փաճադը շէյերին էօնիւնէ էսիր կիտէճէք վէ ծնլարա եւմ օլաճազ աըր:
էվվէլտէն կէօսթէրիւմիշ տիր գարչուսուստաքիսէ միւսավ վազիլէթ վիթ
ոէ իտի եինէ ֆէնալըզըն հէօքմիսէ տիւշէճէք իտի:

15.—Պէօլէճէ պիր գատը իւերի կէթիլմէք եախուս մուհաֆազա
իթմէք, քէնտի հալընտա հայաթ իւերի կէլմէք եախուս կէլմիշ պուլը-
նանը մուհաֆազա իթմէք խուսուսընտա թապիի նըզամըն լլինտէ
միւնասիպէթ եօզ տըրք ֆազիլէթ շէյի գարչըրգըրա թէսիլմէթմէք

վէ գարար վէ հէօքմիւ պլիլիտիլիթաէ սէֆն իտիպ գաբաթմազ
իլիւն խարայ իթմէք ուսուլընըն էլինտէ թապիի միւնասիպէթ վար
տըրլար:

6.—Հայաթ սագլանմազ իլլիւն էվվէլ պլիլիտիսին պուլընմաը
լազըմ իտի քի հէր շէյտէն էվվէլ քէնտիսի պուլունա իտի քի վաըթասը
պուլընմաը օլա իտի հէր շէյտէրի իսթէտիկի էօլլուտէ իւերի կէթիլմէք
իլլիւն, վէ հէմ տախի հէր միւմքինլիթլէրի թէմամ հիասպ իթմէք խու-
սուսընտա հիքմէթ վէ իզթիտարը պուլունմըչ օլա իտի քի հէր վարը-
դըն հայր վէ եօր պիր թէմամ իլլիմ հիասպը ալթընտա տիւզմէկէ գատիր
օլա իտի շէօյլէ քի ծնլար քէնտիսինի դարչըլամադա վէ թէլէթ էթմէյէ
գատիր օլմայո իտիլէր վէ պէօլէճէ հէօքմ վէ գարարըն վարըրը վէ
ծնուս էլի ալթընտա տախի հայաթըն հալը եօղլուըն իլլինտէ քէնտի
վարչընը տիվամ իթմէ կէ գատիր օլա իտի:

17.—Մութըր վէ միւպարէք Ալլահըն(1 Տիմր.6 պապ 15 ալէր) պալա-
թիարըրը պուլընմըչ իլի հէր շէյտէն էվվէլ քէնտիսի վար օլուըն վէ
քէնտի րուհուըն թէմամըրը իւն ֆէնալըզըն հէր միւմքինլիթլէրիսի
թէֆթիշ իթմէյէ գատիր օլմուշ, վէ էօյլէ պիր իտարէ վազիլէթի սա-
պիթ էլլէմիշ քի, ֆէնալըզըն իզհարա կէլախի էսնտա՝ ծնու քէնտի
քէնտիսինէ գարչը տուրտուրմադա վէ ֆէնալըզը ֆէնալըզըն էլի իւն
թէլէթ էթմէյէ գատիր օլուըն, վէ անճազ ատի պլր սէօղ իւն շէնասէթ
իթմէք գատար հաքիմիք էթմէսինին եօրղուըրը քէնտիսինին իւզէ-
րինտէ գուլըն քէնտիսինին հայաթտա օլան վարըրընըն գուվէթիսի
հէր քէսէ իպրազ իթմէք իլլիւն:

Ալլահ խրիզիյաթա պաշտըրը էսնտա միւնասիպ կէօրմիւշ տիր
քի արատա պիր միհանճը Ալլահ տուրտուրըն քէնտի հուզուընտա,
վէուլուհիյէթին հէր իլլէրինի ծնուս էլի իւն իլլէսին պէօլէճէ էվվէլ-
տէն զիքը օլընմըչ պուլընան իթի տիւրլու ֆէնալըզարա գարչը տախի
քէնտի թաւթը թէլէմին օլընմըչ պուլուստաճազ իտի, հանի հէմ պօշ քէ-
զալէթլէրին հիւճիւմինէ տիւշար օլմադտան մուհաֆազա օլընաճազ ի-
տի վէ հէմ տախի քէնտի խրիզիյաթը արասընտա արգատաշըրգ ալա-
գասընը սագլու մազտան մէնն օլընմըչ օլմալաճազ իտի:

Պու հիսապ իւն էն էվվէլ Միքայէլի եարաթմըչ տըր (պազ վանի
3 պապ 14 ալէր, գոլս. 1 պապ 15 ալէր) վէ քէնտիսինտէ պուլընան,
իլահի իզթիտարըն թէմամըրընա կէօրէ ծնա թէմամըրզ վէմիշ տիր

31929-64
(45116-64)

(օ իտի քի սօնրա ճէսէտ ալտը վէ իսա աստ օլրնրպ տիւն-
 եանն իւղէրինտէ կէզտի (պագ Տան.12 պագ 1 այեթ, Վահի
 12 պագ 7 այեթ), վէ սնա ուլունհիյեթ շէրէթի վէրմիշ տիր, վէ մէ-
 լէ քլէրի եարաթմասը իջիւն թէնսպիս վերմիշ օ-իւր, վէ քէնտլօի պիրթա,
 րաֆա շէքլիւիշ տիր ծնուն ուլունհիյեթինն մաւնաֆաղտօր իջիւն սոււրան
 պիր Ալլան կիպի, եանի միքայէլին Ալլանըղա շայէթէ պուլունտըղը
 խուսուօրնտա մախլուգարա գարշը գատը օլմագ իջիւն, վէ Միքայ-
 յէլին իւղէրինտէ Ալլանըն պէնկզէյիշ թէմամ պուլունտըղը իջլն ին-
 սանյարրն թարլֆինտէ Ալլ հրն օղլը ատա օլրնրեօր, նաղլլքի ծնլարլն
 էվլապլարր պապլարրն պէնկզէր, եօգաս Միքայէլ օտօղւշ տէյիլ
 տիր վէ մէգուր 2 պապտա պէն պու կիւն սէնի օտօղլարր սէյու
 լէտիկի կիւնիւ պիզլմ կիւն շէրիմիզէ ախտ օլան պիր զէման տըր վէ էսկի-
 ղէմանյարա ախտ տէյիլ տիր, վէ Ինճիտէ տախի Մարիամ՝ քիմ օլաճագ
 պոււնրն պապասը տէյու սօրուեօր իսէ՛մէլէք ճէվապ վերիյօր քի պու-
 ինսան գուվէթինտէն օլմայաճագ, իս Ալլանըն ըուհընտան վէ գուվվե-
 թ՛նտէն. պու հիսպ իլէ պոււնրն պապասը Ալլան տըր տէմէք լազըմ
 կէլէճէք տիր (Լուգա 1 պագ 34—35 այեթ) վէ պուրատա տախի Ալլանըն
 օղլը ատա օլրնմասը պիր պէնկզէյիշ պլնաչն սէօյլէնիլյօր:

Պէօյլէճէ ֆէնայրղա գարշը իլանի թանթընրն մուհաֆաղա խտիլմէսի
 խուսուօրնտա (մուհառեպիկին) խարէսի ֆէտէրին նէօթիւմէթինտէ գալ-
 տը (Ա.Ն. 1 պ. 7 ա) մախլուգարրն արասրնտա արգատաշ հայինտէ կէզմէք
 խուսուօրնտա իլանի խրզմէթ իսէ՛ Միքայէլին լուգէրինտէ գալլեօր խտի
 վէ պէօյլէճէ Միքայէլ Ալլանըն հուղուրընտա մախլուգարա գարշը ծնուն
 հիտաղը վէ մուհարէպէսինին ալէթի սայրլյօր խտի Միքայէլին իւղէ-
 րինտէ իսէ Ալլանըն կէօղլէրի նէզարէթ իտէրլէր իտի տախմա ծնուն
 սատըղլըղընր թէթթիշ իթմէք իջլն, վէ ծնուն սատըղլըղընր Գեթսեմանի
 պաղջէսինտէ թէմամ թէթթիշ օլունտը յի օրատա էօլլումտէն խելատ
 օլմագ խուսուօրնտա փէտէրիննէ եալվարտըղընտան սօնրա օ իշ միւմ-
 ֆինսիզ տիր տէյու փէտէրինտէն ճէվապ կէլաի իսէ՛ ծնտան սօնրա
 թէքար էօլլումիւ իւղէրիննէ այմաղա բագը օլտու վէ ելուղլւնիւ եղ-
 մէքօրլին պիսպիթիւն կէրի թէսլիմ իթտի օլ էօմրիւ քի էվվէլտէն խրլ-
 գլյաթրն իպթ իտասրնտան քէնտիսիննէ վէրիլիշ խտի, վէ գալլարլըզ իլէ
 ծնր քէնտիսիննէ սազլամաղա միւրաճաթ իթմէտի վէ եկէր գալլանտէ
 հիլլէ իշարէթի պուլունմըշ օլսա խտի պօլլուղա թէսլիմ օլմագ գատար

Փէտէրին էմրիննէ իթաթ իթմէկէ գատիր օլմայաճագ իտի վէ ասի
 օլմաղա պաշլայաճագ իտի (Իննի, Լուգա 22 պագ 43 այեթի Իննի. Մասթ
 26 պագ 39 վէ 42 այեթ իլի) վէ ֆէնալըզ խաթալըզ կիպի պիր իլէթ տիր
 քի սօնրա թէմամ տիւշմանըղա թէպտիլ օլուր ջիւնքի հիշ պիր մախ
 լուգըն մագատար վէ արգուօր էօլլումիւ տէյիլ տիր, ետ հայաթը արա-
 յօր, վէ ծնլար հէր նէ իշ իշլէր իսէլէր՝ հայաթըն թարաֆընա թէքագը
 իթմէք արգուօր իլէ իշլէրլէր, տնճագ նիսպ իտէմէզլէր քի քէնտիլէրին-
 եօլու սօնրա քէնտիլէրի պարրշամայան մուղայիր հալլար արասընա
 սրրագաճագ արր վէ օրատա կէծնիւլտի զ հալտա սէֆլլ օլաճագ տըր-
 լար վէ պէօյլէճէ եկէր Միքայէլ ֆէնալըզըն թարաֆընա պագմագ խու-
 սուօրնտա ալտանտա իտի Ալլան ծնուն պիրինճի ատըմընտա ծնուն զա-
 իֆիլինի կէօրէպլլէճէք իտի վէ ծնըն խրզմէթի իջլն պաշագատ էլէ
 ալրնաճագ իտի, պէօյլէճէ եալլըրզ պիր միւսնրը ալէթ էլէ ալլըն՝տար իլէ
 իլանի թանթըն սէլամէթի թէմամ օլմուշ խտի:

Իշտէ պէօյլէ Ալլան Միքայէլի եարաթմըշ իտի Միքայէլ իսէ Ալլանըն
 թէնպիհի իլէ մէլէքլէրի եարաթմըշ խտի իմտի մէլէքլէր Միքայէլէ քէն-
 տիլէրին Ալլանը տէյու սէճտէ գրլար խտիլէր վէ ծնուն էմրի ալթընտա
 ֆէտէրէ սէճտէյէ ջրգարլար խտի քէնտիլէրին Ալլանընրն Ալլանընա սէճ-
 տէ գրլանլար կիպի.)նաքլ քի ինսան սախի քէնտիսիննէ խրզմէք էք-
 ճիւմէք իջլն քէնտի իլլի իլէ ջօգ հեալար վէ քէնտի հալլընսա հարե-
 քէքէ պուլունսան մախլուգար եալլըրջօր, վէ ծնուն պու իլլի իջլն
 (մէզուր 82 պագ 6 այեթտէ) Ալլան ծնլար Ալլանլար վէ Ալլան
 օղլլարը ասս իսէյօր):

Սօնրա մէլէքլէրին արատընտա պիր ֆիթըր վազ օլլումաղա պաշ-
 լար քի Միքայէլ վատթա օլմագըղըն տախլ փէտէրէ սէճտէ իջլն
 եաղլաշմաղա սերպէսթիլք լսթէսինլէր, պու մաթլուպը մէնն լթմէլ
 Միքայէլին հաղըր հօզ իտի: Իմտի վազ տէվամ օլլնար, վէ մէլէք-
 լէրին իջլնտէ ծնլար քի վաղլլէթլէրինտէ սատըղլըր իլէ տուրմուշ ի-
 տիլէր քէնտի քէնտիլէրիննէ Ալլանըն էսկի թէրթիպինտէ պիր շէյտէն
 մահրում ալլաճիւշ հըսա իթմէտիլէր վէ եէնի ֆիթըրէ թարաֆ
 տուրմագ խուսուօրնտա պիր լուղիւմ կէօրմէտիլէր. ամմա ծնլար քի
 հալլարընտա ումուրըղըրգտա խտիլէր իսէ՛ եէնի ջիլլէրին արգատըն-
 տան կիթմէք խուսուօրնտա ալտանտըլար թա քի սէճտ թէմամէն իրի

Թարաֆա Թագսիմ օլընար իսէ :

Օնտան սօնրա Թէքլիֆլէրինի Միքայէլէ խորագ Լթտիլէր ֆլտէ-
րէ կէօթիւրմէնի իջիւն, Փէտէր իշիթտի իսէ քէնտի քէնտիօնտէ
պէօյլէ տէտի քի պէն Ալլահիլըր պու գատար պլիլիօր իտիմ վէ պլիօյ-
լէ հափտրմ, քէնտիլէր մատէմ քի զլյատէսինի պիլիլ իմիլ իսէլէր՝ Ի-
տարէմտէն տըշարը ջրգորնլար վէ այրը հալտա արալարընտա տէտիլը-
լէրինի թէճրիպէ կթօնլէր պէն տաիլի պաղարըմ վէ պիլիլտիլքլէրլմի
քէնտիլէրտէն էօյրէնիլիմ, ջիւնքի էկէր էօյլէտ վէրմէք Լախուա Թա-
ղիլ իթմէք իջիւն տիվանննա ջաղըրսա իտի՝ օլ վազըթ Ալլահա ջօգ
չէյ էօյրէտէճէք իտիլէր քի շէօյլէ սահա էյի օլուր էմմա սէնտէ կիլ-
լի ֆէնայրգ վար արը ծնուն իջիւն պիլիլ իշիթմէք խթէփյօրսուն. իմ-
տի թէճրիպէլէ Թէպիմ իթմէլտին մատէ պաշգա սլլամլթ հօլ Էօգ ի-
տի մատէմ քի ծնլար քէնտիլիլիլիլիւնտէն թէօպէ իթմէյօր խիլէր ի-
սէ, վէ պունա կէօրէ Միքայէլէ Թէնպիլիլէր վէրտի :

Միքայէլ ծնլարըն արասընա կէլտի իսէ, քէնտիօնլին թարաֆըն-
տա տուրանլարը Էէնի օրնըթլարա Թագսիմ էթտի, տիկէրլէրէ տաիլի
օնա կէօրէ ճէվապ վէրտի :

Շէրիբ մէլէքլէր իսէ սէմատան Էրրագլսնմաարլար, Լա արսըլլադ
իլէ կէգէրլէր իտի Միքայէլին վէ մէլէքլէրին էօնիւնտէ վէ պօշ սէօղ-
լէր ջօղալտրըլար իտի քի պիլ գավկա իլէրի կէթիլրէ իտիլէր վէ գա-
րըշրգըրը գօր իլէ Ալլահըն իտարէսինին իջիւնտէ տախիլ Էտէ իտիլէր
(պազ էյուպ 1 պապ 8 ալիք) :

Աջըրտա տըր քի պու հալ մուխաթարալը իտի, (նասըլ քի սօնրա կէօ-
րիյօրուգ քի իտա սալիպ իւղէրինտէ գաճմէթլէրտէ վէ Էղըր սէօղլէր
էօնիւնտէ ուղօ ն միւտտէթ սապը իթտիլըտէն սօնրա Ալլահա գարը շէք-
վա լիօանը էլէ ալտը քի նիլիւն պէնի պրագտըն (պազ Լուգա 27 պապ
48 ալիք) վէ էկէր ճէվապը կէճիքէ իտի սըրա կէլէճէք իտի շէօյլէ սէօյլէ-
մէկէ քի, էօյլէ իսէ սէն ումուրսը վէ ինսփարը պիլ Ալլահըն վէ դայրը,
հալպու քի բուճընը Թէպիլմ իթտի. վէ էկէր Միքայէլ պէօյլէ հօրուլար
իսէ՝ մէլէքլէր տահա ջապուգ հօրուլաճագ իտիլէր էկէր իլէլտա կէճ գալ-
սա իտի. վէ սէմատա շէյթանըն վէրտիլի բուճանի սըզընթըլարընըն
սէպէպի իլէ Ալլահա գարը սէօղլէր պաշլանաճագ իտի քի պէօյլէ իտի
իսէ նիլիւն պիլիլ Էարաթտըն՝ վէ գարըշրգըրը գօր իլէ Ալլահըն իտարէ-

սինին իջիւն կիրէճէք իտի :

Պու ֆէնայրգլարըն էօնիւնիւ ալմագ իլիւն փէտէր պու տիւնհանը
Էարաթմագա պաշլամը տըր (վէ քիմամ օլսու իսէ Միխայիլին բարա-
ֆրնցա գուվէք արքմը օլսու շէյրանա գարը, Էանի շէյրանա սօրա-
նագ իսիլիբ քի, սիլիլն իւ ճի հալա Էքրիօթի, իքրի պիլիմ Ալլահըմըգ
պաճգա քէրիպսէ պիլ իսաէ իլի ջօգ ջէօթ Էէնի շէյրի Էարաթսը, ին-
սանլար շօղալանագ վէ օնա շիւր իսէնլիւ արքանագ ֆիլան ֆիլան
պիօյլէնի արքըգ շէյրանըն Էիւզիլ գալմըյօր իքի սէմասա արսըլլըգ իլի
կէզմէք իլիլն; (պազ Վանի 12 պապ 7 ալիք) :

Վէ էկէր շէյթան քէնտի հալընա գանաաթ իտիպ սուրուր իսէ իտի
օնուն հէօքմ իթմէք խուսուսընտա Ալլահ աճէլէ էթմէյէճէք իտի. ամմա
ինսանը տաիլի շաշըրմագա գալըրշուպ օնու տախիլ քէնտի թարաֆընա
գանտրըմագա մուվաֆիպագ օլուրիսէ իտի օնա գարը շիւնհանըն
գանտրըմագա մուվաֆիպագ օլուրիսէ իտի օնա գարը շիւնհանըն
մալիլուգլարընա վէ ինսանա էօյլէ պիլ հալ վէ գաիլիլէք վէրմիլ իտի
քի շէյթանըն պիլիլիւն ֆէնտլէրի ինսանըն էլի իլէ թէճրիպէ օլլանաճագ
իտի վէ պու իլտէ ինսանը ատիլ Գատըրըք իթմէյէ մէճպուր էթմէք
իլիւն օնա ուլուհիլթ իլթիտարը վէրտի, Էանի քէօթիլ վէ էյի թարաֆ-
լարը կէօրմէք, անլամագ վէ հիսապ իթմէք խուսուսընտա անլամայա
միւնտիպ պիլ հալ վէ օլ պիլ թարաֆտան օնա պիլ ճէսէտ վէրտի զի
ատալէթիլն վէ հապըրըրըն թարաֆընա քէտալիլի գարալալը, քէնտի
ճէսէտիլիլն իւղէրինտէ էօլլսին բահաթ կէօրմէք Լախուա աղըրար
չէքմէք իլէ վէ սօղրու գարարը թախմիլն իթմէքտէ կէօրմէլիլէ իճրա
էթմէյէ գատիլ օլ Էարըն, վէ շէյթան քէնտիօնլին թարաֆընտա տու-
րանլարըն իւղէրինտէ մահքիւմիլէթ վէ բէզալէթէ տիւլար օլընտըն :

Ալլահ տիւնհանը Էարաթտըրը վաղըթտա տիւնհանըն իւղէրին-
տէքի իտարէլի տախիլ աճէմէ թէպիլմ էթտի սէմատէքի Միխայէլին
պէնդէլիլիտէ տիւնհանըն իւղէրինտէ հիւքմ իթմէպի իլիւն (պազ
Մեզուր 82 պապ) վէ քէնտիսի տիւնհանըն իտարէսինէ գարըշմագտան
տախիլ գրթաէն կէրի շէփլալի :

Ինսանըն մէն օլընտըրը մէյվէսինէ կէլէրէք, օնուն շարապ կիպի
Էանուտ պաշգա զարարը Էէմէքլէր կիպի, մարի ֆէթլէրի վար իտի վէ
ինսանըն գանընըն թէշքիլաթըն պօզաճագ իտի, վէ օնուն տուլը-
լարընը էօլլիւսիւզլիլէ կէօթիլրէճէք իտի, վէ պէօյլէճէ ինսան քէնտի

արգուլարքնտան ինձպար օլընտանադ իտի քէնտի պէյնինի մէնպուր իթմէք
խուսուսընտա քի ինձպարըն վէ հազարգլղըն միւմքինիքլէրինի արայա
իտի վէ պուլա իտի, վէ պէյլէնէ օլ Եօլլարըն հէր միւմքինիքլէրինի ին-
սանըն էլի իլէ տիւննանըն իւղէրինտէ թէնճրիւպէ օլընտանադ իտիլէր:

Հալպու քի ինսանտա էօլլէ պիր ճէնէտ վար տրր քի, Եկեր քէնտի
հայընտա սէրպէթ պրադրըր իսէ իլմի պրադմաղա վէ հայվանըղըն թա-
րաֆընա կիթմէյէ մէյիլի տիր, վէ շէյթան ծնըն պու հալընա պագարագ
այտաթարդը վագրթտա թապիի պէյլէ տիւչիւնիւր իտի քի, շիմաի
Ալլան ծնլարը տախի ըէտտ էտէնէք Եվվէլաէն քէնտիսինի ըէտտ իթտիկի
էմսարընտա, վէ քէնտիսի ֆրրսաթ պուլաճադ տրր իթթէտիկի կիպի ին-
սանըրդը հայվանըղա գրաղուգլաճաղա, վէ ծնլար գատիր օլմայաճադ
իտիլէր սուալ իթմէք իլիւն վագրթ պուլմաղա քի, սէն տէմիշ իսին
քի Ալլահլար կիպի օլաճագօրնրդ, Եանէ իջիւն հայվանլար կիպի օլու-
ժօրրդ պէյլէնէ ծնուն էմնիյէթի թէմամ իտի քի տիւննա իւղէրինտէ
հէր հուգուրդ վէ տավալարը պէլիսիլիլաէն տէֆն իթմէկէ գատիր օլա-
ճադ վէ Ալլահըն հուգուրընտա մաղրուրլանմաղա սէօղիւ պուլունա-
ճադ քի Եարաթարդըն տիւննա շու տէյիլ մի, վէ էկէր ինսանա էօլլէտ
վէրմիշ օլմաղա իտիմ շիմաի ծնլարըն տանա ֆէնա հալը պուլունաճադ
իտի, Պու հիլէնաէ շէյթան տախի Ալլահըն թէրթիպլինի Ելէ ալմըշ իտի
Եանի Երլանը քէնտի էօնիւնտէ իքիննի պիր շախս տէյու գուլանտը
վէ ծնուն էլի իլէ ինսանը ալտաթտը:

Հալպու քի Ալլան քէնտի իորգլյաթընը հիսապ իլէ տիւղէլթմիշ
իտի, վէ շէյթան ծնլարը ալտաթմըշ տէյու կէօրաիւ իսէ շէյթանըն իս-
թիհգատընա ջարիթլմաղտան սաղընուսլ թէֆթիլտէ ջօգ իլէրի կիթմէտի,
Եա շէյթանա գարըն Եափաճաղարը շէյլէրի Երլանըն իւղէրինտէ սէօյ-
լէմէյէ պաշլատը, քի շիմաի տէյիլ մի չի գարըն ալտաթարդընըն սէ-
պէպի իլէ ծնտա տիւլմանըրդ բուհը իլէրի կէլտի սանա գարըն՝ իլթէ
պէն տախի տախիմա օլ բուհը օյանտըրաճաղըմ սանա գարըն՝ շէյլէ քի
սէն պանա գարըն տիւննատա ֆէնա սէօղ պաշլատըրընա պէտէլ գարը
տախի սէնին ֆէնա թարաֆլարընը հէր քէսէ կէօթէրմէյէ ջարընաճադ
տրր, վէ պէյլէնէ օ սէնի մանքիւմիլէթէ պրագաճադ տրր աճմա սէն
տախի ծնր գէհիլլէյէնէքսին վէ էօլէնէք տիր, վէ տիւննապի հալընտան
գավալ պուլաճադ տրր, (պաղ քիֆլից 1 2 3 պաղ):

Պէօլլէնէ Ալլահըն Եէնի իտարէտի գարընըն իւղէրինտէ պաշլանմըշ
օլտարընըն սէպէպի իլէ օլ մագսատըն էթրաֆընտա Եաշայան Եհալլի
մէլ վէտէն Եէմիշ իտէվէ օտախի քիթապը մուգատուէս տախիմա գարընըն
իտի իլէ կէօթէրիւր, շէյթանըն իլիմիլէրինի թէնճրիպէ իսէնլէրի իսէ
պաշլունա շէյթան ի ատտ օլընուրլար քի պին սէնէլիք Եյամտա գիպէթ-
լէրինէ թէմամ էթմիշ պուլունաճաղար (պաղ ֆլլ. 9-11 այլթ, վանի
20) ջիւնքի պուլարըն Եօլր պիր էմէկ սուր չի շէյթանըն քէլաճը Ալ-
լանա գարըն թատորդ էթմէք իլիւն ջարընըր, վէ ծնլարըն մուվաֆ-
ֆադ օլմատընտան շէյթան իսթիֆաաս իտէ ճէք տիր:

Աջրգտա տրր քի Երլանըն մանքիւմիլէթի պիր տէֆատան մուվաֆ-
ֆադ օլընմայաճադ իտի, Եա Ալլան միւմինին էլի իլէ ալրուան ալրա
ինսանըն-ֆիթրինի իլմին թարաֆընա իլէրի կէօթիւրէնէք իտի, վէ շէյ-
թանըն վատ իթտիլի շէյթ քէնտիսի ինսանլարա վէրէնէք իտի, Եանի
ծնլարը Ալլահլար կիպի իտէնէք իտի վէ տիւննաԵր պրագմայաճադ իտի
քի հայվանըրգա թէսլիմ օլընա իտիլէր, Եա ծնլարը սէնպուր իտէնէք իտի
ֆիթրիլէրինի իլմէ մէշղուլ իթմէլէրի իլլէն թա չի Ալլահըն իլմինի
անլամաճադ գատիր պիր հայա վէ թէնճրիւպէքալրըրգա Եթիլէ իտիլէր:

Հալպու քի պր րատա հիսապա ալընաճադ պաշլա պիր մէսէլէ վար
տրր քի Եիւմիլէ քէնտիսի տախի ինսանի գաթիլիք թէնէպրինտէ պուլուն-
տորդ իլէ իլմին նիդտօրնը տիւննանըն հուգուրընտա պաշլա ջրգարաճա-
յաճադ իտի, Եանի տիւննա ծնըն գաթիլ թարաֆլարընը Եիլիլէնէ վէ-
րիլէ օ օր հիւթ իտէնէք իտի վէ ծնըն Եանըլարընա պագարագ ծնու-
րէտտ իթմիշ օլտորդը իուսուստա քէնտիսինի վլմանընը հալը սա-
լաճադ իտի վէ ծնուն սէղիլէնիւ թէֆթիլ իթմէյէ մէշղուլ օլմայաճադ
իտի վէ քէնտիսինի Եանըլարընը պէպէմէկէ տէօնէնէք իտի հէր կիւն
քէնտի ինձպարըրը իլէ ծնր մուհաֆագա իտուպ գուվէթլէնտիլէրէք:

Իմաի ֆէնայր վէ էյիլի սէլմէք իուսուսընտա (քապիի) ինսան-
տա պուլընան թէմամ իթիլտարըն հուգուրընտա միւմինաէն տանա
գիլանտէ Եիւքսէք թէմամըրգա մալիք պուլունան պլրլիսի լագըմ իտի,
պու իլէ իտէ տտի մէլլէքլէրին գուվէթի պլլէն աղ կէլէնէք իտի (պաղ
վանի 5 պապ 2 այլթ), վէ ինսանըրըն ֆիթրի հէր կիւն քէնտի իլմի
իլէ մէշղուլ իթմէքտէ գալիպ պուլունաճադ իլլէն սնճաղ Ալլահըն
իթիլտարը տայանմաղա գատիր օլաճադ իտի թա քի ծնլար իլանի իլմին

հէք որդարարու խապէրտար օլա իտիւերօ . վէ օլ վազթ ինտանլարը քէն-
տիւերին գարարլարնտա շարրմագ խուսուերնտա արթըզ շէյթանըն
ֆէնապսզըզլարը պիր շէյ աէյմէյէճէք իտիւեր :

Պէօյէճէ , մաղսատըն աօլը իճրաօընը Միխայէլին (Նյաա էլի իլէ
պաշլանաճագ իտի , ծնտան էվվէյ իսէ Ալլան Ֆիւմինին գուվվէթինի իս-
թիմայ իթմէք վէ ծնտան իսթիֆատէ իթմէք իջլան հէր միւմքիւնլիք-
լէրի թէճրիպէ իտէճէք իտի թա միւմինին գուվվէթի թէմամէն հօրու-
տուղրնա գատար , իմտի Ալլան էվվէլլէրի պու կէլէճէյին պէնղէյլինստէ
կէճնա կէճն իշլէր իշլէտի վէ այն ու ատէթլէր թէնպին իթտի , (էլ)
օնլարա պագարագ պիզ միւսրագպիլի կէօրէ պիլիբիզ) թա քի միւնա-
սիպ դէմանը կէլտի իսէ վէ Միխայէլի տիւնհաեա կէճնաէրտի իսէ , քի
րուհ իւլ գուտարն գուվվէթի իլէ Մարիամտա ճէսէտ կէյինտի վէ իյաա
իսմինի տաշրյարագ տիւնհա իւղէրինտէ կէզտի , (պագ Տան 12 պապ 1
այէք էննիլ լուգա 1 պապ 32 այէք) :

Իյաա վաֆթիզ օլոնարղրնտան սօնրա րուհ իւլ գուտա ծնտա թէէսիր
իտէր իտի Ալլահըն մէլէթիւթիւնլու վազ իթտիրմէք իջլան պու էսնատա
րուհ իւլ գուտա կէօյէրջլին քիսվէթինտէ իյասնըն իւղէրինտէ ինմիշ իտի
եանի օլ կիպի պիր ախագ մուսթէյէսի լլէ վազ պաշլամարնա թէէսիր
իտիյօր իտի , կէշէրջլինն ումումի ախագըր իսէ պու տըր չի ֆէնալըզ
կէօրտիւկիւ զիք իթմէզ վէ հէր տաիմհէր քէս իլէ պարըշըզ վէ եազըն
վէ գօրգուսըզ կիպի եաշամաղա ջալըշըր , մէսէլա կէօյէրջլին սաղլայանլար
օնլարը գօղայալուպ ալըշտըզլարը մահալտան գաջրըրլար , օնլար իսէ վազ
կէջմէք իսթէմէյիպ սէմատա մահալլարընըն իւղէրինտէ տէճնէրէք պէք-
լէրլէր . վէ աշաղըտան ջաղրըրաղլարը կլպի տէր ագապ աշաղը աթը-
լըրլար , հիջ ֆիքիտէ կէթիւթմէղլէր քի պիր ազ էվվէլ օ մահալտան գօլու-
մըշ իտիլէր , Ալլահըն րուհը ինսանըն իւղէրինտէ իշթէ պէօյէ պիր
մուհապպէթ իլէ իլէ պաշլամըշ իտի իսանլարա սօղրըր :

Իյաա իսէ ինսան հալընտա պուլունտըղը իլէ հիսապա ալըր իտի
քի ինսանլար զաիֆ տիրլէր վէ քէնտիսինի իշլիթմէք իսթէմիյէճէքլէր
վէ հէօքմ օլընաճագլար , իմտի օնրն ինսանի ինսաֆը Ալլահըն րուհընա
իթաաթ իթմէք իսթմէմէզ իտի , թաքի եիւրէյինին աճրսընտա շէյթանըն
իւղէրինտէ քավղա էթմէյէ կլթտի , քի ինսանլըղը պէօյէ ալտաթտըն վէ
եանրը իլիմիլէրէ կէթիւրտիւն իսէ նէ գազանտըն , վէ չիմտի օնլարըն
տիւշէճէյի մահ թիւմիլլէթին սէպէպի սէնսին . պէօյէճէ շէյթան էվվէլտէն

երլանըն արգասոնտա սագլանմըշ պուլունտըղընտան պիր քեար կէօրէ-
մէտի վէ թութլոր . (պագ Մասք . 3-4 պապ) :

Իյասնըն պու իլ ինճլլէրտէ իէճրլպէ աատ օլոնմըշ ար . ջիւն-
քի իյաա եանրլըզ վէ աղղընտան էքիկ պիր սէօզ լըգարսա իտի՝
շէյթան օնր իֆթիրաճը վէ գավղաճը տէյու կէօսթէրէճէք կիւեա պօշ-
եէրտէ քէնտիսինին իւղէրինտէ գավղայա վէ գալար վեմէյէ կէլիլ տէ-
յու հիւքթ իտէճէք իտի , վէ օնա հիւճիւմ իթմէք վէ հէր տիւշմանլըղը
եաիմագ խուսուերնտա հէօքիւմէթ պուլաճագ իտի , հալպու քի իյաա
գրրգ կիւնլիւք միւճատէլէսինտէ թատրգ օլունմամըշ պիր տավաճըլըզ
եախուտ հուգուգտա էքիկ պուլընան պիր սէօզ պիլէ աղղընտան գա-
ջրմատա վէ շլթան սապր իլէ տիւլէմէյէ մէճպուր գալար , հալպու
քի թապիի ճէսէտ գաթէն գրրգ կիւնտէն զլյատէ աճ գալամագ իտի իմ-
տի իյաա քէնտիսինտէ պաշլոնլըզ իշարէթլէրի կէօսթէրմէյէ պաշլաար :

Շէյթան իսէ պու հալտան իսթիֆատէ էթմէք իսթէտի վէ իյաա
եաղլաշըզ տէաի քի պէն քէմալաթրմտան տօլայը սապր իսէյօլըմ
սէն իսէ պօշ սէօզլէրէ տէվամ իթմէքտէն օսանմայօրսըն կիւեա ին-
սանը ալտաթտրրան պէն իմիշիմ . . . . .

Հալպու քի պիզ կէզմէք իջլան օրայա կիթմիլ իտիք վէ ազլըն հիլ պիր
շէրէ էրմիյօր , էյէր սէն Ալլահըն օղըր իսէն վէ օնըն գատար իլանի
իմէ խապէրտարօըն վէ կէօրլանմէյէն իշլէրլ կէօրէպիլիբի իսէն . . . . .
էվվէլ շու տաշլարա սէօյլէ քի էքմէք օլտունլար , քի գարնընը տօյուրա-
սըն պէօյէ սալլանմայասըն , եա ինսայէթէ միւնթաճ սէֆլլ :

Օլ վազթ իյաա տէտի քի , էհէր Ալլահ պէնիմ իջլան տէր իսէ քի
օ եաշտօրն՝ պէն էթմէքսիզ տաիսի եաշարմ , օնըն իւղէրինտէ օլ գա-
տար ջօգ տիւլլանմէյէ լիւղիւմիւն եօզ տըր :

Շէյթան ճէվալ վերտի քի պագ նէ ջապուգ սէպէպ ույտուրաթ
չիմտի պէն կէօսթէրէճէյիմ քի տէտի սէնին հիլ պիր շէյտէն խապէրին
եօզ տրր , վէ եիւրիւմէյէ պաշլատր քի եիւրիւնի գաջըր սըն :

Հալպու քի իյաա արգասը սըրա կիթտի կէօրմէք իջլան քի նէ
կէօսթէրէրէճէք իմիլ :

Շէյթան եիւքսէք պիր եէրին հօլունը թութար , ջիւնքի տիւլլանտի
քի իյաա աճ տրր վէ քէնտիսինի թաապիպ իթմէքտէն գաթը իւմիտ
օլաճագ . պէօյէճէ շէյթէլին գայէսինին իւղէրինտէ ջրգտր , աճմա

Իյսա տախի արգտորնտան ջրգար:

Ոյ վագրթ շէյթան մեծալուր օյտու քի պլր շէյ կէօսթէրօն, եօզ-
սա բէգիլ օլաճազ խի քի շէ լՂլւն ջրգարն վէ շէ լՂլւն Լնիեօրսուն,
իմտի տէտի քի էյէր Ալլահըն հուգուրրնտա սէնին յօդ գ յմէթին վար-
իս: Բէնտինի պուրատան աշտղր աթ, ջիւնքի հազըլմըշ տըր քի Ալլահ
քէնտիսինի սէվէնլէի սաքլայաճազ տըր:

Իյսա ճէվապ վէրտի քի պիլիբիմ քի տիւչէր իսէմ սազլար ամմա
չիմտի տիւչմէյէ նէ յագրմ վար տըր:

Ոյ վագրթ շէյթան տէտի քի սէօզլէրին սէպէպ թութմազ տըր,
պէն չիմտի ծնարր սճրոա ջրգարաճաղրմ, վէ պու սէֆէր տախի զի-
յատէտի հիւ հիւքսէր պիտ տարն հօլուէր թութու:

Տարն պաշրնտ ջրգարգարր կիպի թէքրար վասթասը թիւքէն-
տի վէ պու սէֆէր տախի ետլան հէօրմէթ վէ իգրարըն թէճրեպէնի
էլէ այտո վէ տէտի քի իգրար էտէրիմ քի սէնտէ Ալլահըն իլտի կիպի
իլմ վառ տրո: վէ ինսանը պէն ալտաթտրմ: վէ պիթիւն պու փատի-
չահըրգարր վէ ծնարրն շէրէֆի քի կէօրիյօրսըն պէնիս հիլլէս իլէ Ալլա
հըն էլինտէն դարուրը շէյէր տիրէր, ամմա հէր շէյին մադօաաը մու-
վաթիազ օլազ տէյիլմի տիր, մատէմ քի մուվաթիազ օլան պէնիմն
հուգուր պլնիմ տիր, ամմա սէն ինսանըրըն հարնա սճրյօր իսէն եիւ-
ռէլինին աճրոնտան տօլայր պանա գարչը էօյլէ գալղա էթսէ, պէն
ժուռն տէրմանըն պիլիբիմ, չիմտի կէօրիւնիւր հարաա սէնին իլէ պէ-
րապէր կէգէլի մ ինսանըարըն արաարնտա, վէ ծնարա տէրիմ քի ատէն-
պաթօէսնտէ քէնտիլէրի ալտատան պէն իտիմ: վէ Ալլահըն թէրթիւպ-
լէրի տօրոու իտիլէր: վէ պէնիմ սէօզլէրիմի թէճրիպէ իթմէյէ պօշ եր-
տէ իւթիւտ իթմէսինլէր: վէ Ալլահա թէսիլ օլրնարնլար, քի ժուռն
թառաօրնտան սէն տիւնհաիս կէժուտէրլլմ շալն հայաթըն հօլուէր ին-
սանըարա էօյրէթմէք իջլլւն ամմա սանա տախի պուըր գապուլ էթ-
մէք յագրմ տըր քի հուգուրուէրգաա իշթէ պու գաաար գուզվթ
կէօթէրէ ալլաիմ վէ գուզվթիմէ հէօրմէթ էթմիշ օլմազ իջլլւն պիլր
տէֆա պանա սէճտէ էթմէլիսին:

Ոյ վագրթ Իյսա ճւնր սօգրմը պլր հալ իլէ տէտի Գիթ շէյթան,
հանի Ալլահա գարչը կիլլի տիւչման, ջիւնքի հազըլմըշ տըր քիւեալը-
նըգ սէնին Ալլահընա սէճտէ գըլարնա, վէ սէն ժըն շէրէֆիի գար-

մազ իսթիյօրսուն»

Պանտան Էվվէրի հայ հազրնտա օպույօրուզ (եհուտանըն ումու-
մի բէսալա 1 պապ 9 ալիքսէ) քի Միխայլ Մուտանըն ճէճէտինէ գը-
յամ վէրտիլի դէմանտա: շէյթան ժուռ մէնն էթմէք իսթիյօր խաի վէ
ժուռն եիւզիւնէ, ույմայան բէգալէթլէր վերլյօր իտի իսէ՝ օլ գէճան
Միխայլէ քիւքր իթմէյէ ճէապէթ իթմէտի հանի լաննէթ իտէմէտի
քի սէն շէյթանսըն, ջլլւնքի շէյթան քէնտի Ֆէնա մադսատընը տանա
իգհար էթմէմիլ խաի, վէ Միխայլի գարչը նամուս տալասը ալապի-
լի իտի Ալլահըն հուգուրրնտա, թէճրեպէտէն սօնրա իսէ՝ Իսա ծնար-
րը բէգիլ իթմէք իսուտարնտա հէօթլմէթ ալմըշ իտի: վէ պէօյլէճէ
Ինճիլտէ օպույօրուզ յի մէքրուէ բուհ Ֆիլան ալլալէք սէրպէսթ հալ-
տա ծնարրը բէգիլ իտիյօր իտի:

Պէօյլէճէ Իսա կէօրտիւ քի շէրիլ ֆէնայլըընը ետիմըշ վէ միւճա-
տէլէտէն Ֆաիտէ հօզ տըր պէրրլյէտէն տէժուտիւ վէ ինսանըրըն ա-
րաարնտա վազ իթմէյէ պաշլատը քի Ալլահ պէնի սիգէ փատի-
չան օլմազ իւջլլւն կէժուտէրտի վէ հարնըգ շիֆա վէրէճէլլիմ, իմտի
պանա թէսիլմ օլրնըգ պէնտէն էօյրէնինլգ վէ իթմէ կէօրէ եիւրիւ-
ժիւնիւգ քի սիդի իտիաա էթմէյէ գատիր օլալմ:

Պու թէքրիթէ գարչու՝ գարնըն թարաֆը Իյսայր գապուլ էթմէյէ
սէօզ վէրտի: հանի ծնար քի (գարնըն էմալընտա) իճպարըն վէ կիւ-
նահն Ֆէնա հարնը կ'օրթիւշ օլմանըն պաթիթիյարլլգընան պուլու-
մուշ իտիլէր իսէ՝ պէօյլէ պիր գըլադուգա միւճթաճլլգ կէօրտիլէր: վէ
ժուռ թէօրիմ օլտըլար: հարպու քի թապիի ատամ ժուռ սէվմէք իսուտ-
արնտա թէնէղղիլ իթմէյէ բապի օլմատը, ջիւնքի ինսան հէօքմ իթմէ-
յէ մէյիլի պիր հարաա եարատըմըշ տըր: վէ հէր շէյին իւզլլւնէ
հէօքմ էթմէք իսթէր, վէ քէնտիսինէ իթաաթ իթմէմիշ պիր շէյ հազ-
գրնտա թէֆթիշ էթմէյէ բաղի օլմազ հա մուհարէպէ իտէր վէ իտէր,
իմտի Իյսայա գարչը տախի տիւչման օլտու վէ իլմ մէպաէլէրի իլէ
ժուռ հիւքմ իթմէք իսուտարնտա գուզվթ էթիշտիրէմէտի իսէ՝ օլ
վագրթ տախի ալրգտան իճգարընը էլէ ալտը՝ վէ ժուռ սուլպըն
էօլիւմիւնէ թէսիլմ էթտի:

Ոյ վագրթ Ալլահ քէնտի բուշը իլէ Իյսայա միգարտան գըյամ
վերտի վէ Իյսա քէնտի իչինին բանաթընա սէպթէ կիրտի

(պագ Իպր. 4 պապ 10 այեթ) վէ Ալլահ գրչամ իլէ Իյսանըն կիւնահորդ
 օլտրդր հագգրնտա քէնտիսի շէհատէթ պաչլամը: օլտր վէ
 իլմին ենի տիէնեասը վէ սէմասր պաչլանմը: օլտու, եանի պու գը-
 յամըն շէհատէթի իլէ Իյսանըն ճէսէտիսին գրչամընտան մատէ ծնուն
 իլմինի տախի հայաթ վերմէկէ պաչլատը, վէ պիր կիւն հագգրգաթըն
 իլմի գրչամ էտիպ էօլիւմիւն իլմինի քէնտի հէօրմիւնէ ալըպ օնր մաղ-
 լուպ պրագածագ) վէ էօլիւմէ թէպիւմ իտէճէթ իտի վէ բէտուլարըն
 իւղէրինէ քէնտի բուհընտան իւֆիէտի եանի իլմ բուհը (պագ իննիլ
 եուհաննա 20 պապ 21-23 այեթ. վէ ինն. Լուգա 24 պապ 45-49 այեթ
 վէ օնլար Ալլահըն մագատարընը անլամաղա պաչլատըլար, օնրա
 իսէ փէտէր սէմատան հէօթ շէհատէթի (արհեսկն իսան) կէօնտէրտի
 ծնարըն գալպլէրինի գուզվէթլէնտիրմէթ իջիւն վէ օնլար Իյսանըն
 փատիշահըգ գրչամէթի հագգրնտա պիր վաղ պաչլամաղա գատիր
 օլտուլար (պագ Ամալ րհուլ 2 պապ):

Պու տալա անըլար իլէ հէօթիւմէթլէրի մահքէմէլէրինի մէշղուլ
 էթտի, վէ թապիի ատամ պիր թարաֆտան քէնտի իրատէթլինին թէէ-
 սիրի իլէ իճպարըն իլմինի թէմամ իտէր իտի իսէտէ՝ օլ պիր թարաֆտան
 տախի քէնտիլէրին մահքէմէլէրինէ իղհար օլըն ան Իյսանըն տաւասընըն
 իւղէրինտէ ֆիթրլէրի մէշղուլ օլտու իտի, վէ Իյսանըն մէպալէրլինին
 թէմամըրընը. կէօրիւլէր իտի վէ պու հալ իլէ օնլար իլմին զըյմէթի
 կիօրմէթ էօյրէնտիլէր: վէ Իյսանըն վերտիլի թէրագգընըն ֆարդը պու
 կիւն աջրգ հայտա կէօրիւնիօր Գրիսթիւան վէ դայրը քրիսթիւան օլան
 հէօթիւմէթլէրին իւղէրինտէ, շէօլէ յի հէր իլմ վէ ֆագիլէթի պաչգա-
 լար տախիւ քրիստիանլարտան էօյրէնիօրլար, ջիւն քի Իյսանըն մէպ-
 ալէրի թապիի նիզամա մուճիպ տիրլէր վէ պէօլէճէ օնլար իլէ թէր-
 պիլէ օլընանլարըն ֆիթրի թապիի նրդամլարը տախի ջապուգ անլա-
 մագ խուսուսընտա միւնտալ պիր հալ ալըր, պու կիւն եթիշմիշ պու-
 լունիօրըգ էօլէ պրը հալա քի, մէտէնի տիւնեա իճպարընը իլէրի կէօ-
 թիւմիւլէ իսէտէ եինէ տէ իլմին գրչամէթլինի պիլմէթ իջիւն թէմամ օլ-
 մըշ տրը, շէյլէթի իլմէ գարը իճպար գալտրըմագ հագգրնտա հիլ պիրի-
 սի օնլարը գանտրը մագ, վէ պունտան սօնրա էօլէ թէճրիպէ ի-
 տէնլէր պուլընտա տախի՝ զօրպալար քէնտիլէր գրչուլէր սլըլար,
 վէ տիւնեանըն իւղէրինտէ իլմէ գարը իճպար ս պիր Օլընմաղա
 մուվաֆֆագ օլմայաճագ տրը, թա քի հէր ֆիթր իլմէ իթաթ ի-
 տէր իտէ, իլթէ պու մուվաֆֆապիլէթ վահի քիթապընտա (20 պապ-

տա) կէօթէրլիւմիշ օլր շէօթանը պաղլայան մէլէլին իւղէրինտէ:
 Ալլահ քի Իսանըն գըյամը իլէ իլմին նուրը եարաթտը վէ օլ
 կիւնտէն օնըն վասըթտը իլէ պիր եէնի իլմ տիւնեասը վէ սէմասը եա-
 բաթմաղա պաչլամը պուլընընօր իտի՝ օ խըլլայաթ իլթէ պու գէմանտա
 եէտինճի տէվրինէ եանի սէպլթ տէվրինին թէմամըլընա կիրմիշ օլտ-
 ճագ տրը, վէ արթըգ սըրա կէլէճէթ իտի շու հալա պէլէմէյէ քի
 էօլիւմ քէնտի էօլտիւլիւճիւ գուզվէթլինին գարըլընա տիւնտին վէ
 պիսպիթիւն էօլսին վէ Ալլահըն ումուլի մագատար պաչա ջըգմըշ օլտու
 եէտինճի մէօնլար տախի աջրլաւն (պագ վահի 8 պապ 1 այեթ) քի
 Ալլահըն հիտապ վերմէթի կէօթէրլիւմիշ:

Եէնի սէմա վէ եէնի տիւնեա Ալլահըն իճրա իտէճէլի ի ջիւնճի
 խըլլայաթը տրը վէ ֆաւուս բէտուլըն վահի իլէ կէօլտիլիւ իւլիւն-
 ճիւ սէմա պու օլմալը տրը. վէ իւլիւնճի խըլլայաթըն եանի սըրա
 պու իֆիւնճի խըլլայաթըն միւթի կիւնահորդ զէմանընը տախի ֆաւ-
 լուս բէսուլա կէօթէրլիւմիշ օլմագ իջիւն էվլէլէրի էտէն պաղլէսինտէթի
 հալը տախի օնտ իղհար էթմիշլէր. (պագ 2 Կորնթ. 12 պ. 2=4 այեթ):
 Եէնի սէմա վէ եէնի տիւնեա իւղէթլէրի էէնի թահթ վէ եէնի
 թէպալըգ կէօթէրլիւմիշ, եանի պունտան էվլէլ մախլուզար անճագ
 օտարըրը բուհընտան գրլաղուզլանտարագ Ալլահըն գարալարընա հէօր-
 մէթ վէ իթաթ իտի յըլլար իտի, պունտան սօնրա իտէլօլ թէրթիպլէրին
 միւնտալ օլտրդրը քէնտիլէր տախի թէճրիպէտէ թաստըգ էթմիշ օ-
 լարագ օնտ հէօրմէլի տէվամ էտէճէլէր (պագ ես. 65 պապ 17 այեթ):
 Իլթէ պու հալ պաչլատըրը կիպի պու կէօրտի կիւնաղ տիւնեա
 վէ սէմա արթըգ Ալլահա լիւզիւմիղ պիր շէյ կիպի օլըպ սօն մահ-
 փիւմլէթէ տիւնտիլինէ գատար տէվամ էտէճէթ տրը, օ հալըն տա-
 խի նէ իօլտա իլէրի կէլէճէյինի սօնրա կէօրիւնէճէթ տրը:

Պէօլէճէ Ատամ գատիր օլմամը պուլընտըրը սէպկպի իլէ Ալ-
 լահ պու տիւնեատա հէօթ իթմէնին հուգուղընը տախի Իյսանըն
 (Միխայիլ) էլինէ թօփույաճագտըր (Եֆօ. 1 պապ 10 այեթ, վէ ֆիլպ
 2 պապ 11 այեթ) վէ օնտա պուլընտան իլմին թէմամըրը իջիւն սէմալի
 մէլէլէրտէն վէ տիւնեալի միւմիւլիւտէն մասէ շիմտի շէյթանըն
 թարաֆրնտա աուրան ինսանլար տախի Իյսայա տիղ ջէօլէճէթ վէ
 հէօրմէլի տէճէլէր Ալլահըն թային էթտիլի պիր փատիշահը կիպի պու

տախի Տանկերտէ 7 պապ 13 14 ալիք) շու Թէօդ իլէ կէօսթէրիմիշ տիր քի ինսան օղորնա պէնդէր պիրիսի կէլիօր իտի վէ օնու էակի գէման- լընըն (քեհերիպէհեար Ալլահըն) հուզուրընա կէօթիւրաիւլէր փատիշահ- լըղըն շէրէֆիլէն օնա թատարգ էթտիրմէք իջլւն, վէ գարար վէրիլտի քի պիթիւն էհալի միլէթլէր վէ իտանլար օնա խրղմէթ իթսիլէր շէյ- թան հազրնտա իսէ գաթէն սէօյլէտիք քի պողլանմըշ օլաճագ, Լանի պիր իշ իշլէմէյէ գատիր օլմայան պիր հարտա պուլընաճագ, վէ պէօյ- լէճէ օէմատա գէմինտէ Նէր հէօքիւմէթլէր իյօայա վիբլլմէնիս մազաս- արթրգ իճրա օլընմըշ պուլընաճագտրր, (պագ ինն. Մասք. 28 պ. 15 ալիք)

Հալպու քի պօշգա պիր հիսապ վար իտի, թապլի ինսան գաթէն էօյլէ եարտարմըշ իտի քի բահաթ գալարըր վաղըթ հալլանլըղըն թա բաֆընա կիթմէյէ մէյլլի իտի, օ նէ Ալլահ իլէ պիր իշի պուլոււմադ իոթէր՝ նէ օնէ շէյթան իլէ, Լանի բուհանի շէյլէր իլէ մէշղաւ օլաճագ իսթիմէղ, Լա օնըն հուզուրընտա անճագ քէնտի ճէւէտի լիւզիւմլի պիր շէյ տիր, վէ հէր շէյի ճէսէայլնի թլճարթիլնէ կէօթէ Լա գաւր, իմտի օ հէր շէյի ալլաբըղընտան օօնրա ալւն Լա իւզիլնէ թէմա սա լահիլէթ վէ ֆալլէթ սապլթ սաքլամագ իսուտընտա սիւշիւնէյէ ճէք տիր, վէ տիւնեա իւզէրիւնտէ հէր շէյլէր ճէսէտի թլճարթիլ- ըրիլնէ կէօթէ թիթիլ օլընաճագ տրրար, վէ պէօյլէճէ մլւմիլն օն- լարըն արասընտա Լաշամար Լանի պիր թան իօարէտի սէվամ օլը- նաճագը միւմիլնալղ օլաճագ իտի, նսորլ քի Ալլահ երբաւա տէտի քի, օնէ տախի գարընըն ալաղընը գէհիլլէյէճէքիլն վէ օ տիւնեա- տան սօն պուլաճագ տրր:

Պու գուլմա գարըր Ալլահ քէնտի իսմիլն շէրէֆի իջլւն սիւմի- նի խէլաո իթմէյէ Լաղաշաճագ տրր, քի լլմ իլէ թէրազըր Եթմիշ տիւնեանըն հուզուրընտա թլքրար բիզալէթէ տիւշար օլմալըն, շէւն- քի օ Ալլահըն իսմիլնի սէվալի վէ Ալլահըն թիճարթիլն հիսապընա տիւնեանա գարըր հէր տալթ Լաղալղ օլմայանը իշլէտիլի իջլւն օնլարըն կէօղիւնտէն տիւշմիւշ իտի, վէ օնըն բէզալթի Ալլահըն լւ- գէնիլնտէ բէզալթի սալլըր իտի, նսորլ քի Փաւլու սէօյլէտիշ տիր (Խար. 11 պ 16 ալիք) քի Ալլահ ալրպ սայմազ մահալը պէլլիսիղ հալտա կէգիլնէն Իպրահիմիլն Ալլահը տէյու սատ օլընմար շիւնյի տախմա էօյլէ պրազմայաճագ տըր Լա օնլար իջլւն պիր շէհէր հազըր-

լամըշ տրր, վէ պիր կիւն օնլարըն շէրէֆիլնի թէմամ իտէճէք տիր իմտի Լապր կէճուտէրիճէք վէ օնըն էլի իլէ օնլարա մէզարաան գրչամ վրէճէք վէ մէյլէթլէր իլէ պէրապէր քէնտի հուզուրընտա տուրաուրաճագ տրր, վէ Իսանըն հէօքիւմէթի ալթընտա օնլարըր էպէտի բահաթտա սաքիլն էթտիրէճէք տիր:

Վէ պէօյլէճէ մլւմիլն տախի տիւնեատա պաշլամըշ օլաուղըր քէն- տի խրղմէթիլնիս Սէպլթիլնէ Լանի տախի բահաթըն ալլըրիլնէ կիրմիշ օլաճագ տրր քի օրատա Իյսա գաթէն բահաթ իտէյօր, իտի վէ արթրգ օնուն նիւմուէնէտի օլան սէպթ կիւնիւն բահաթընը սազլամաղա լիւ- գիւմիւ գալմայաճագ տրր:

Տիւնեա իւզէրիլնտէ տէվամ օլընտան իտարէլէրէ կէլէրէք շէյթանը պաղալան մէլէթիլն իւզէրիլնտէ օղույօրրգ քի մուգատտէ սէրիլն սապլթ էլլէտիլի իյմիլն վաարթատր իլէ տիւնեա իւզէրիլնտէ պիլն սէնէ թէմամ մէտէնէիլէթիլն նրզամըր իւզէրիլնտէ հէօքիւմէթ էտէն իտարէլէր հէօքմ իտէճէք տիրլէր (պու իօ Տանիէյէ (7 պ. 12 ալ.) շու սէօղ իլէ զիքր օլընմըշ տրր քի օլ պիր ճանալարլարըն հէօքիւմէթի գալար- ըրար էմմա պիր գէման վէ պիր միւտտէթ օնլարա հայաթ ու- ըրար էմմա պիր գէման վէ պիր միւտտէթ օնլարա հայաթ ու- զուլըրըր վերիլտի) հալպու քի ինսանըն նէֆի հապըղըր սէվալի իջլւն տախմա ֆրրասթ պուլաուղըր վազրթտա կիլլի հալտա շէրիաթը պօղաճագ տրր, պու հալ կիւնտէն կիւնէ հէմ մէմալըր (զուլիլի ասամ սըր) վէ տախի էհալիլի մէտէնի ճանլիլլիլն բուշըր իլէ տօլարբաճագ տրր, օլ գէ- ման նիղամըն թէմամլըրըր օնլարըր գապթ էթմէք իուտըրնտա քէնտի գուվիլէթիլնի գայա իտէճէք տիր վէ հէր քէս դազալ իլէ գալպիլնտէ աթէշ կիպի թաթըրաճագ տրր իթա քի հէր պիրիսի ինսան լիւզէթիլն- տէն նէֆրէթ էտէր իտէլէր վէ պիթիւն տիւնեանըն կէնիլլիլիլնէ Լանի պիր ուճընտան օ պիր ուճընա գատար հէր պիրիսի գուտուրմըշ ճանա- վէրլէր կիպի գարըրլարընա կէօրալլէրի ինսանըր էօլալըրէճէյլէր վէ պէօյլէճէ ինսանի իտարէ պիսպլթիլն սէօքիւլէճէք տիր (պագ Վսլի 20 պապ 7-9 ալիք)

Հար հազրրտա թապլի առա ի կիւնահարլարըն սրասընտա սայար օլ օտամըր քի պիրիսիլնէ գարար վէրմէղ, վէ Ալլահըր լիթլլէն էհէմլլէթ վերմէտի Լախտա վերմմէտիլնի հիսապա պլմագ, (պու Լա իլլա Լա- բայէլլն էլվաուարըր քանալըր իտալաթ թէմամ իշլանլղ կիւնիլըր մէյէ գատիր օլաճարլար վէ Ալլահըր միւզմալըր պաշա ջրզմագ իուտու-

31929-64 (45-116-64)

սընտա սալիպին սինասթիխի իլէ լալմագ լաղըմ օլտու, պուենըն իջիւն
 Իյսա տախի հէօքմ էթմէքտէն ինսանլարը սաղընտըրտը, հէօքմ էթմէյին
 վէ հէօքմ օլընմայաճաղընըդ տէտի ջիւնքի ինսանըն գալպինտէ Ալլա-
 հըն իրատէթիխի իճրա իթմէք խուսուսընսա քէնտիլիյինտէն գուզվէթ
 հօգ իսէ՝ արթըգ օնա պիր էմիր վերիլիր իսէ՝ օնու իճրա իթմէք իջիւն
 քէնտի իրատէթիխի գուլլանաճագ տըր, վէ ինսանըն իրատէթի Ալլահա
 խօշ օլան պիր շէյ հափամաղ, նասըլ քի Սաուուղ էզվէլ Յմալէքիլէրի
 թէլէթի էթմէտի սօնրա իսէ Ալլահըն իրատէթիխէ մուղայիր ձէպիու-
 իլէրի էօլտիւրտիւ, պազ քեսն, 7 պապ 2 ալէք. պիրիհննի Գասըլիւ 1-
 պապ 21 ալէք 2 պապ 1-6 ալէք, Մեզմ. 106 պապ 36 ալէք, իսն. Միւ-
 քա 7 պ. 1-5 ալէք, պիրիհննի Մեկիլ 15 պապ 1-18-19-23-33, իբիհննի
 Մեկիլ 21 պապ 1-2-7-9-14 ալէքիւր, հի, պիր ատամ հալընըդ քէնտի
 իշինէ մէշղուլ օլան քիմսէյի կիւնանքեար կէօրմէք խուսուսընսա գալպ
 գուզվէթի կէօթէրէմէզ հալպու. քի ինսանըղըն Ալլահ իլէ հայաթը
 վար տըր: էօյլէյեր մահ. քիւմիլէքտէն սէրպէսթ գալմաղա տէվամ իտէճէք
 լէր թաքի թապիտի ատամ իտարէսինի ղայպ իտէր իսէ, ջիւնքի օրա-
 տա կէօրիւնէճէք քի ումուրսըզ բահաթ իթմէք տախի ինսանը էպէտի
 մահ. քիւմիլէթէ կէօթիւրէն պիր շէյ իմիշ, պէօյլէճէ՝ տէնիզ եանի ինսա-
 նըն մաղսատարգ գարսարգ ֆիթրի քի օլ վաղըթա գատար ատի ատամ
 լարը Ալլահըն հէօքմիւնտէն մուհաֆաղա իտէյօր իտի՝ շիմտի հէօքմ
 օլընմալարը իջիւն օնլարը թէտիւմ իթմէյէ մէճպուր օլաճագ տըր:

Պուենտան մատէ էօլիւմ վէ ճէհէննէմ տախի եանի իճպարըն մէպ-
 տէյերի քէնտիլէրին պիր ջօգ ելկիթլէրի վէ խայր իտէնլէրի թէսլիմ
 իտէճէք տիրէր. քի Ալլահըն իսմինէ հէօրմէթ իտէն տէյլլ իտիլէր ի-
 սէտէ միլլէթլէրինէ եախուտ հէօքմիւմէթլէրինէ մուհապէթ վէ Փէտա-
 քեադրդար կէօթէրի՝ իտիլէր, վէ օնլար թարաֆընտան հէօրմէթլէրի
 նախ օլուր իտիլէր, վէ սալիլէր սայրուր իտիլէր, հալպու. քի շիմտի
 օնլարըն իշիլէրի էսկիթիշ պուլուստըղը կլպի օնլարըն էմէքլէրինին
 ֆիթրիսիզ դայրէթլէր օլտըղը տախի կէօրիւնէճէք տիր, վէ արթըգ
 մահ. քիւմիլէթէ տիւշմէքտէն խէյաս օլմայաճագ արրար՝ օնըն իջիւն
 քի Ալլահըն իսմինէ հէօրմէթ իթմէյէ ումուր իթմէմիշ տիրլէր:

Ալլահ պու տիւնեաներ ինսան իջիւն հարաթըն իտի վէ օնլար
 իտարէլէրինի թէմամէն դայպ էտէր իսէլէր տիւնեա Ալլահա լիւզիւմ-

սիւզ պիր շէյ օլաճագ, օլ վաղըթ Ալլահ սէմատան աթէշ կէօնտէրէ-
 ճէք տիր եանի հափատա աթէշ իլէրի կէլէճէք վէ պու կէօրիւնէն
 սէմա վէ գէմին դալլ օլ նաճօ գ արրար, (պազ Ի. Պես. 3 պապ 10
 ալէք) վէ տանա պուլընմայաճագ արրար պու հալ վահի քիթապըն-
 տա շու սէօգ իլէ թարիֆ օլընմըշ արը յի, սէմա վէ գէմին գաջ-
 տարար վէ սապիթ օլընմագ իջիւն օնլարա ալա մահալ պուլընմա-
 տը, (պազ վահի 20 պապ 9 վէ 11 ալէքիւրի):

Ջէմին եանարգտան օնսա շէյթանլարը քէնտի հուզուրընա թօփ-
 լամալարը իջիւն, Ալլահ էմր էտէճէք վէ օնլարա տէյճէք քի սիղ
 պանա պիր էօյիւտ թէքլիֆ էթտիլիզ պէն էհէմիլէթ վէրմէտիմ վէ
 էյեր պիր շէյ պիլմիշ պուլուրյօր իտիլիզ իսէ. սիզի մէնն էթմէսիշ
 իտիմ, սօնրա կիթտիլիզ պանա թէքլիֆ էթտիլիզ աղըլար իւ-
 ինսանըղը գրաղուղլ տրնըգ, վէ ինսանըն օլտիլէտի հէր թէրթիւ-
 լէրի թէճրիւպէ էթտի վէ հիջ պիր իտարէյէ միւմքիւնիլէ պուլմա-
 յարագ իշթէ պու հալա տիւշտիւ. սէօյլէյին բէգլիւնը, սիզին պիւ-
 տիլիլիզ հանիլի թէրթիւպէ կէօրէ իտարէմի թէպտիլ իտէյիմ, գայ-
 սէրլիք թէրթիւպի մի գուլլանալըմ հօք իսէ ճիւմիւրիլէթ թէրթիւպի
 մի, Սօսիալիսթիլիք թէրթիւպի մի հօգսա Պօյշէվիլիլէք թէրթիւպի մի
 վէ դայրը, իշթէ պէօյլէճէ օնլարը հէյպիլի բէղալէթէ պըրագաճագ
 տըր վէ դագապա ջարհաճագ (պազ վահի 20 պապ 9 ալէք): Մնտան
 սօնրա տէհէթլի պիր սէս իլէ իսա պիւթիւն քիւլիւք վէ պէյիւք
 էօյիլէրի մէղարտան ջրղըրաճագ տըր՝ վէ Ալլահ իլմ մէպտէլէրինին
 պիթիւն սըրրարընը թարիֆ իթմէյէ պաշալթճագ տըր, տաիմա
 տիւնեանըն էօմրիւնիւն թէճրիւպէլէրի իւզէրինտէ օնլարը հէփիթիլին
 հուզուրընտա թուստիզ իտէրէք քի պիւ քիմսէնին շու կլպի բուհը
 եանի մուամէլէտի գարշըրնտաքի քիմսէնին իւզէրիսինտէ Փիլան
 ճիւստէ պիր բուհ իլէրի կէթիլիլի՝ վէ կէօրիւնէճէք տիր քի
 Ալլահ հէր նէ հափմըշ իսէ՝ հայաթըն վարըլընը սաղլամագ
 խուսուսընտա զաթէն օնտան մատէ պաշգա միւմքիլիլէք
 հօգ իմիշ:

Իւրեա էօյլէ նազլ էտիյօր քի օրատա պաշգա պիր քիթապ տա-
 հա աջրըյօր, հանի հայաթըն քիթապը. պու սօղլիւտէն Եօյլէ սը-
 յարըղ քի պրն ումումի հէլքմին գէմանընտա իլիմէր անլարըլըր իսէ

Յօգյալ արուրնաճազ տրոյար քի հայաթըն նրգամընր մուճիպինճէ թէ մամ թէնրգիւյ կէօսթէրէ պիլէճէքիէր Ալլահըն հուգուրրրատ սաալթի իգրար էթմէք իսուստ արնտա, պու կիպիկէր էինէ դապուլ օլընաճազ տրոյար (մէօէյա Յօգյալ քիւլէթի հայաթըն տա էօթիւշ արլէր, Յօգյալ տախի ատալթի իշիթմէյէ ֆրրսաթ պուլ լամըն տըլար Թիւնէ հանր դարաթտրրան դարընրգրգրն մէյգուլ լթի վէ մանլէրի սէպէտիւն էն (Յատըլ քի էյսա սեօլիյոք քի պիւ ճեհը սիգի բէսս հեքո իսէ ճեօմիւն կիւնիւնէս. սնուն հալը Սօսմսան զիյասէ զօր օլանազ սր վէ քեքար քի ճեք կիւնան վէ վէ քիւլթ արլթ օլընաճազ ամմա բուհիւլ Գուսնա գարթ օլան քիւլթիւր արլթ օլընաճազաճազ՝ նէ պու սիւնեասա վէ նէ սէ կիւնիւնէ սիւնեասա) ամմա պաչգուլար քի շէյթանըն էմալընտա թէնէգիւլ վէ իգրար կէօսթէրիւր Ալլահըն հուգրրընտա՝ շուր տախի է յթանըն տիւջար օլտըրր դաղապընա տիւջար օլընաճազար (պազ վախի 20 պ. 11 ալէք)

**ԱՆՆՍՅՆ ՎԱՐԸՂԵՆԸ ՇԱԼԸ
ՎԷ ՕՆՍԻՆ ԹԷԼՍԻՐԻ**

Քիթապը Մուգատտէսէ պօգարազ Ալլահըն վարլըրընըն հալը հազգընտա ֆիթրիմտէ նէթիճէ օլան գանաաթ շէօլլէ տիր:

Եուհաննա տէյօր քի Ալլահ նուր արը մուհապալթ տիր (պազ Ե. Ումուլմի Եուհաննա 1 պապ 5 ալէք վէ 4 պապ 9 ալէք)

Պիզ օլ նուրը վէ մուհապալթի կէօզ իլէ վէ էյ իլէ հօզլանաճազ հարտա կէօրէֆիօրնէզ հարպու քի ծուան թէէսիրինի իւզէրիմիգուէ հրսս իտէյօրուզ, պու հալ իլէ պաչգա պիր ճէսէտ հալընաա ծուան վար պուլաւտուղուըն ինքեար իտէսէյիզ:

Պու բուհանի վարըրըն հալը ճիսմանի ֆիլթիլ իլէ անլաճազ իլլան ինսանը նէֆսի քէնտիսինէ պիր միւնաօիպ էմալ օլա պիլիլ ջիւնսօր օրուհաննին պիր քիսվիթի տիր:

Պիրիմէի ինսանըն իւզէրիմտէ վար մասաէ յի շուան ճէսէտ ինաէ կէօրիւր:

Իթիմէի, օլ ճատալնին թէթիլլիլ ծուա սուլըն իլլէ կէթիլլէյօր քի ծուան քէլամընտա կէօրիւր:

Իւջիւնճիւ, ճէսէտ վէ տույղու պիր եէրէ կէյէրէք պիր հայաթ իլէրի կէթիլլէյօր քի ծուան իլինտէ կէօրիւրիյօր, հանի թապիաթէնըն, ճէօք միւնիւն վէ մուհապալթիսին հանի իգրարընըն իւզէրիմտէ կէօրիւրիյօր:

Պու պէն գէյիլին կէօզլիւլիւնտէն Ալլահա պազարազ պիլ շուանէ թիճէէ կէլմէյէ գրաղուզլանը յուլըն քի:

Ալլահըն ճէսէտի մուհապալթ տիր, նուր արը:

Օլ ճէսէտ հանի մուհապալթ նուր ծուա տույղու հախուա քէլամ հանի իլմ իլէրի կէթիլլէր:

Պու իթիսի պիրիլքտէ ծուա Բուճ իւլ գուտալ իլէրի կէթիլլէր հանի մուգատտէս հայաթը մուհապալթիսին թէրթիպի թապիյաթը վէ ֆիթրիւրի գարարարը ֆիլան ֆիլան:

Ալլահըն քիւլթի տույղուընը Միթայէլին ճէսէտիմտէ քիօվէթէ օլմուշ տրը, վէ օ Ալլահըն քէլամը հանի իլմինի կէօսթէրի:

Բուճ իւլ գուտս իտէ Ալլահտա գալըր, վէ քէլամըն իւզէրիմտէն տօղրու ծուան գուվէթի պիր երէ թէէսիր իտէր իտէ՝ օրատա ճէօքմ գուվէթի, իրատէթ վէ իլլէմէքիթ հարէքէթ իլլէրի կէլիլ:

Վէ նապը քի Ալլահըն շախոթնտա Բուճ իւլ գուտս ծուան տույղուընտան վէ շախոթնտան իլլէրի կէլիլ իտէ՝ էօյլէ տէ մախուզարըն ի ղէրիմտէ Ալլահըն բուհուըն թէէսիրի Միթայէլ (քէլամըն) Ալլահ իլլէ պիրիլքտէ իլլէմէսի իլլէ իլլէրի կէտէր:

Վէ նապը քի պիր ճէօքիւմիւն գարարը իլլէ իլ սօրմազըրըն քէն... տի հարնտա քիօվէթ արամազ իտէ՝ էօյլէտէ Ալլահըն բուճը տալմա Ալլահըն իլմինին իտարէսի արթընտա սալըրըր, վէ իլմ վաուրթաթ իլլէ գուվէթ տրը, պուընըն իլլան էյսա տեաի քի բուր իւլ գուտս պէնի թաղիզ էտէճէք, ջիւնքի պէնիմքիմտէն հանի իլմտէն պաճազ վէ սիգէ թարիֆ էտէճէք, վէ սօնրա շու սիօզ իլլէ թարիֆ էթտէ քի օ այրըտան պիր գուվէթ տիր իտէտէ հէր նէ իլմ քի Փէտէրտէ հաթը օլմուշ տրը օ պէնիմ տիր հանի պէնտէ Ալլահըն իլմի, քէլամը իգհար օլընիյօր վէ պուընըն իլլան սիգէ տէտիմ քի պէնիմքիմտէն արաճազ վէ սիգէ հապ իտէճէք (պազ Եուհաննա 16 պ. 13-15 ալէք):

Պուտա իլլին Ալլահըն վէնտի իլմիւր Միթայէլին շախոթ իւզէրիմտէ ճէսէտ իլլէտիրաի քի մախուզարըն արաթընտան քէնտիսինէ գարըն իլլէրի կէլիլէն միւլթըն ղաւն սիլլիլին բուճը, քէնտի իլմիւրի թէմալըրը

իլէ մէնն էթսին վէ պաշլասըն վէ մատէմ քի Ալլահըն շախսընտան գիյատէ թէմամ պիրիթի պուլունամագ իտէ՝ ընուն իլմինտէն գիյատէ թէմամ պիր իլմ տուլան ասիսի պուլունմայաճագ տըր . քի դատիր օլտուն զալիպ ջրգմագա , ի պթիտա ընուն իլիմինէ սօնրա ընուն բուհոնա վէ սօնրա ընուն ճէսէտինէ քի թէքմիլէն մուհապպէթ վէ նուր տըր :

Վէ նասըլ քի Ալլահտա մուհապպէթ իլմ վէ նէթիճէ պիրիպիրլէրի իլէ պարըլըզ վէ ալագատա տըրլար իտէ՝ էօյլնտէ ներէտէ Ալլահըն թէէթիբի վար իտէ՝ օրատա պունլարըն իջիւնիւն ասիսի վարըզը կէօրիւնէճէք տիրլէր , վէ հիչ պիրիսի նա մէվճուտ պուլունմայաճագ տըր :

Պիր շախստա եալընըզ մուհապպէթ վար՝ վէ օլ պիրլէր էքսիկ իտէլէր օլ մուհապպէթ Ալլահտան տէյիլ տիր , ես ճէսէտտէն տիր :

Պիր շախստա իլիմ վար , վէ մուհապպէթ վէ նիթիճէ եանի դարար հէօքմ էքսիկ իտէլէր՝ օ Միքայէլտէն Ալլահըն քէլամընտան իլմինտէն տէյիլ տիր , եա տիւնեանըն իլմիտէն տիր :

Պիր շախստա նէթիճէ եանի դարար բուհու վար՝ վէ մուհապպէթ վէ իլմ էքսիկ իտէլէր՝ օ Ալլահըն բուհընտան տէյիլ տիր , եա ինստիսի իրատէթին վէ հայաթըն գուվվէթինտէն տիր :

Ամմա նէրէտէ քի Ալլահըն հուհապպէթի իլմի վէ գուվվէթի իջիւն պիրլիքտէ հագրը պուլունըր իտէլէր՝ օրատա Ալլահըն շէրէֆի քիսվէթի վէ գուվվէթի եանի թէմամըրզ փարլայաճագ տըր՝ զէմանըն մինասիպէթինէ վէ կիւնէ հագրչան հալըն մուճիպլնճէ , նասըլ քի իսա տէտի քի էկէր պիրիսի պէնի սէվէր իտէ քէլամըմը հըֆը էտէճէք տիր , վէ Փէտէրիմ ընը սէվէճէք տիր , վէ ընա կէլէճէլիզ . վէ ընտա թէմէքլէն էտէճէլիզ եանի Ալլահըն դարար վէրտիլի մագսատընըն եօլճըրըլընտա բուհումըզ օրատա պիր գօնագ իտէճէք վէ բահաթ պուլաճագ տըր (պագ եուհ . 14 պագ 23 այէթ) :

ԻՅՍԱՆԸՆ ԻԼԱՅԻՍԻ

Սեզմուր 40 պագըրքարիֆի սիր

1.—Պէքլէյէրէք պէքլէտիմ բապպա . քի պիր աղտա պանա գուլագ վերէ իտի , ջիւնքի ընըն հուգուրընտա հէր զօրպալար պիրլը տիրլիւ էօյլուտ սէսի ջըգարլոյր իտլէր վէ էօյրէտիօյր իտլէր քի , շու իգրարա եախուտ իլմէ կէօրէ թէպտիլ օլ քի Ալլահ սայըմագա

լայըզ պուլունասըն , վէ ուգուն զէման ընլարա մէշղուլ օլտըգտան , վէ ընլարըն սէօղլէրի քէնտիլէրէ թէճըրուպէ էթտիրտիքտէն սօրա եօրուլարըր վէ Ալլահա շէրէֆի կէթիլէ մէյիլ իտէլէրի հագրընտա ութանմագա պաշլատըր իտէ՝ օլ վաղըթ պէնիմ թարաֆըմ էքիլտի վէ սօրտու քի սէն նէ՝ պաղըրըջօրըն . նէ էօյլուտ վիլմէք իսթիյօրսըն , պէն տաիի տէտիմ քի , զաթէն սէնիս հիքմէթին թէմամ տըր . իմտի խէնին իլմինի , եանի եափտըղըն պու իլլէրին օրըլարընըր թարիֆ էյլէ , վէ իշթէ տիւնեանըն պօլ թէքլիֆլիբի հուգուրընտան գալագաճագ տըրլար , վէ պէն տաիսի բէգալէթ ջէքմէքտէն իտէլաս պուլաճագըրմ քի , սանա իւմիտ էթտիլիմ իջիւն պօլ էէրտէ իւզէրիմէ կէթիլիյօրլար :

1.—Վէ օ պու տիւշիննկիւմի պէյէնտի , վէ քէնտի իլմինի պանա թարիֆ էյլէտի , վէ իտէլտըմ խուսուսընտա իւմիտիմի բապպըն իւզէրինէ գօյմը պուլունտըրըմ իջիւն պէնի մտիֆիմ ջրգարանլարըն պրադտըրըր թէլլէլիլէթ գուլունընտան վէ ընլարըն պաթագա պէնզէր ֆիքիլլէրինտէ (իլմինտէ) կիւնտէն կիւնէ պաթան հալիմտէն պէնի պիր թարաֆա ջրգարթար . վէ այագլարըմը Սիօնըն իլմիտէն տաչ պինասընըն իւզէրինտէ պէքիշտիրտի (պագ Վանի 14 պագ 1—5 այէթ) վէ սապիթ ֆիքիլին երի իւզէրինտէ պէնի էէրիթտի :

3.—Վէ աղըրմա պլր եէնի իգրար լլահիսի գօյտու եանի պիգիմ Ալլահըմըղըն հիքմէթի վէ ընըն մէտի խուսուսընտա պիր նագլիլէթ :

* * *

6.—Պու մագսատըն պաշա ջրգմաթ խուսուսընտա դուրպան վէ հէտիլէ իսթէմէտին . եա գուլագլարըմը աջտըն վէ սէնին կիլըր տիւշիննկիլլէրինի պանա սնլաթտըն քի ընլարը տիւնեանա պէյան էտէլիմ . վէ ընլարըն էէրինէ պանա պիր ճէսէտ հագրըրատըն (պագ իպր . 10 պագ 5—9 այէթ) պու սամանըն հուգուրընտա այագ ալթընա կիթմէսի իջիւն քի մագսատը պաշա ջրգարմագա մուվաֆֆագ օլասըն :

7.—Վէ պէն մտիքիւմիլլէթ ալթընտա ուգուն միւտտէթ սապր էթտիգտէն սօնրա . տիւնեա եօրուլար վէ Պապէլի ֆիքիլլէրին մահփիւմիլլէթինն կիւնիւ կէլտի իտէ՝ օլ վաղըթ տէտիմ քի իշթէ պէն կէլիյօրըմ . օլ իրատէթինի իճրա իթմէյէ (Սեպ սագլայան , ալընլարը

օ լիսմ իր մեծիւրիկնմիւ օլրպ Սիօնը (Տավիսին վիճսանք) տիւշմա-
 նըն էլինտէն զապթ էթմէյէ գատիր օլան օրտուճըն էլի իլէ, պագ
 վահի 7 պապ 2 այեք վի 14 պապ 1 այեք) հանի իլմինի
 նաղլ էթմէյէ քի սէնին իւանի մէրթէպէնի հէվիւնին հուզըրընա
 թասարգ էտէյիմ: Պու իշ չիթապըն թուճարնտա (պագ վահի 5
 պապ 1 այեք, Եզեկ. 2 պապ 8—10 այեք Իպր. 10 պապ 7 այեք)
 հանի Ալլահըն ուճուճի գարարնտա (ֆի ինրաօր վահի ֆիթապըն-
 սա կօսքերիլմի ցիր՝ միւսրապպիլսէ միւմիճլերիմի օլանսըրմագ իջիւն)
 պանա վաղիֆէ վէրիլմիշ տիր, վէ տէյիլ պաշգալաբա:

Վէ սէնին իրտաէթիւնին իճրասը իլէ, հանի սէնին իլմինի հէր
 քէսէ պէյան օլընրպ տիւնեատա սապիթ օլմասը իլէ սէնին էհալին
 տախի կիւնահլարտան թագոխօ օլընաճագ տրր (պագ Իպր. 10 պ. 10 պ.)

Վէ պէօլէճէ, Սիօնըն իլմինին վասթասը իլէ սէնին էհալինին գալան
 գրսմընը (թայրն էթտիքլէրինի) թօվլատըրըն կիւնլէրտէ Օնլարըն կիւ-
 նահը ավֆ էտէճէթին (պագ Երեմ. 50 պ. 2 պ.) հանի էտէնտէ պաշլա-
 նան հանլըշ անլայրղ սօն պուլաճագ տրր, վէ ինսանլըգ ֆազիլէթի կէօր-
 միւշ օլուպ՝սանա իւմիւտ իտէնլէր հազընտա վերմիշ օլտըրը րէզալէթի
 կէրի տլլաճագ վէ էսկի տէվիլլէրտէ էաշամըշ օլան էհալի տախի
 արատըրպարը սալահլէթի շիմտի իլէ կէշիլմիշ օլաճագ տրլլար:

ՍԻՕՆՈՒՆ ՏԱՎԱՍԸ

Ալլահըն ուճուճի գարալարրնտա զիքր օլընտըրընա կէօրէ փատիշահ-
 լըրըն շայեթիլիղի Իսանըն իւզէրինտէ սապիթ օլընմասընըն զէճանը
 կէրմիշ տիր, ջունքի իճպարրն թերագգըր իլէ Օնա գարշու թէճըրլուպէ
 տախի թէճամ օլմուշ տրր վէ պու հիսապ իլէ զիբատէքի տալալը կէօն-
 տերմիլմ Միլէթլէրին մէճիլսին:

Տավանըն սէօղլէ իւպարըն ալալընա փալիլին սէլաճալըն իւ-
 թէճէք տիր, վէ պուճուճ իճրասը իջիւն Իյսանըն փաթիլահլըրընը գա-
 պուլ վէ թաստիք իթմիլէրինէ միւնտալլէթ աջըրաճագ տրր:

Տավանըն պու զէճանը վէ քիսվէթի վահի քլթապըն 7 պապընա
 տախի գրքը օլընմըշ տրր, 14 ին մուհապէսինի (պագ վահի 11 պ.
 15 այեք) պաշլալան սէօլթ պէօլթ քէօղլէթլէր Էսնիլլին կէր-
 տիւկի (իրճպարըն) տէօրթ րուկիտըրընը (պագ Տան 7 պ. 2 այեք)

Թապիաթն հէօքլւմէթի շիմտիք զապթ իտէյօրլար Սիօն երլանըն
 պաշընը էզմէք իջիւն շարգտա էտէն պաղջէսինտէ վիլիլմիշ գարարը
 էյէ ալրպ իշէ պաշլըյօր, էլինտէ էվվէլտէն պուլուճան մէօնլը իւէ
 (պագ վահի 10 պ. 6 այեք) պու իսարեհին սեպք սագլալան օլսըրընը
 կօսքերիլ: Շարգտա երլանըն ֆէնտի իլէ տիւնեա էալանա վէ իճպա-
 րա օլուճագ օլտըրընտան սօնրա Ալլահ զէնտիսինէ թէվէքիւլ իտէն-
 իպրահիլի իլէ ալմըշ իտի քի միլլի գուվվէթիլին իջիւնտէ Օնլարա մու-
 հաֆագա վերսին, վէ քիթապտա զիքր օլընան զէճանլարա պաղարագ
 կէօրիյօրուգ քի օլ միլլէթ Իսատան 1575 սէնէ էվվէլ Քանսանը զապթ
 էթմէյէ պաշլատըրընտան թիպարէն 70 հօպէլ զէճանը գատար (պագ
 Տան. 9 պապ 24 այեք) Ալլահ պու վասթայա կիւվէնմէք իջիւն թէճըրպէ
 իտէճէք իտի 70 x 50 = 3500—1575 = 925, պուճուտան սօնրա քէնտի
 էհալիտի քէնտիտի կիտէճէք իտի (պագ Եզեկ. 34 պապ 15 այեք, Ջաֆր.
 2 պ. 7 պ. վահի 18 պ. 4 պ. Մեզմ. 45 պ. 10-11 պ.)

Ալլահ իճպարա գարշու գուվվէթ իթիմալ էթմէնին իտարէսինի
 էն սօնրա Տավիսին թահթընա թէպիմ էթմիշ իտի վէ Իյսատան 606
 սէնէ էվվէլ օլ թահթըն տախի Պապէլին հէօքմիւնէ տիւշտիլիւնտէն
 իթիպարէն 7 զէճան (Տան. 4 պ. 16 պ.) 7 x 360 = 2520—606 = 1914 է գա-
 տար տիւնեաեր պիտիլթիւն միլլէթլէրին իճպարընա թէպլմ էտէճէք իտի
 պիլտիքլէրի մէյտանա ջըգարմալարը իջիւն: (պագ Լուգա. 21 պ. 24 պ.):

Իսա Տավիսին նէսլի վէ Սիօն թահթընըն վարիտի իտի, վէ Տավիտ
 կիպի փատիշահլըգ միլթէպէսինտէն մատէ Ալլահ Օնա Մէլիքսատըգ
 մէրթէպէսի կիպի քիտիլաթ հէօքլւմէթի սախի վերմիշ օլաճագ իտի
 քէնտիսինէ թէվէքիւլ էտէնլէրի պապէլտէն մատէ էօլիւմիւն էսարէ-
 թիւտէն տախի դրյաճըն խիլատընա կէթլրմէք իջիւն (պագ Մեզմ.
 110 պ.) ամմա էահուտիլըր Օնը գապուլ էթմէտիլէր:

Պուճու գարշը պիր նիւմիւնէ օլարագ Ովսաննալար իլէ Երուսաղէմէ
 կիրտի վէ անլարմագ իտթէտի քի միւսթապպէլտէ քէնտիսինին երի աջըգ
 գալաճագ վէ ջոճուգլար իտարէլէրին խօշնուտըրընը սորմագըրըն քէն-
 տի հիսլէրի իջիւն քէնտիսինի փաթիշահ թայրն իտէճէքլէր:

Քէնտիսինի գապուլ էթմէյէն Եահուտիլէրէ իտէ պէօլէ սէօլլէտի
 քի պէն փատիշահլըգ գաղանտըրըմա գատար (պագ Ինն. Միւրա. 23

պ. 39 այ.) վե պուլուրլարսա կիցիլիմե գաւար (պագ ինն, Միւրա 26 պ 61 այ.) սիդ պէնի թանճմայաճագորնրդ վե մանգիւմ օլաճագորնրդ :

Սօնրա Ալլահ թախթէ միլէթլէրի Իսանըն իթաաթընա ջաղըրաթը վե Եանուտիլէր օնլարըն նէֆրէթինէ տիւջար օլըպ գուլում ջէթուիլէր Ալլահըն հուղըրընտա թէօպէ իթմէյէ մէճպուր օլմալարը իջլան :

Հալպու քի միլէթլէր աախի Ալլահա վե Իսայա գարչու սատըզ օլմամարուր : վե Քրիսթիանըրդ միլլի վե շախսիյէ մագսատլարա օյունճագ էթալլէր վե նիհայլթ 1914ին մուհարապէսլնի իլան էթալլէր

Քրիսթիան միլէթլէր ֆէնայրգտա պէօյլէ իլլէրի կլթմլէրի իլէ Եանուտիլէրին Իսայա գարչըր հախտըրընր աախ պիը շէյ սայմաղա պաշլաարլար վե նէֆրէթ վե դուլում գալգաթլար, վե Եանուտիլէր տախի պաշգա միլլէթլէր կիպի սիհասթաէ մուվաֆֆադ օլմաղա պաշլաարլար, վե Իպրահիմին ճէսէտիլին էվլատլարըրդ աէյու Տալուարն թահթըր գունուան Սիօնըն տաշըր վե թոպըրաղընր գապթ իթալլէր պէօյլէճէ Ալլահըն թաղիլինէ գարչըր գուվլէթ պուլտուլար վե Սիօնըն տաշըր վե թոպըրաղնտա Իսանըն իւմիախի գալմայուպ անճագ օլթահթըն իսմինտէ վե շէօրէթլինտէ պիը իւմիախի գալուր :

Եանուտիլէր գաթէն Իսայը գապուլ էթէյօր իախլէր, վե շիմաթի իսէ պլսպիթիւն սէօյլէյէճէլէր քի պիղիմ իւղիւմլուսիւղ հօզ Իսանըն իլմինէ վե փատիշահըրընա յիշտէ պիղիմ իլմիմիլ իլէ Սիօնըր վե քէնտիմիդի գուրթարիյօրու :

Միլլէթլէր իսէ երնէ պու սէօղիւն հօլունտա տէօնլէյօր իախլէրլէր քի՝ պիղիմ իւղիւմլուսիւղ հօզ արըր Ալլահա վե Իսայա ջուանքի պլղիմ կլմիմիլ վե գուվլէթլիմիլ իլէ քէնտիմիդի իտարէ էտէ պիլիյօրու :

Տիւնեա պու սէօղիլէր սերպէսթլիլի պլլյօր ամմա Ալլահըն վե Իսանըն տախի մանքիւմիլէթլէր լայրդ պիը հալլարըր հօզ իախի, քի փատիշահըրդ շէրէֆլէրլինտէն վագ կէջմիղէ պորըլու օլալալլէր :

Իմախի շիմտիկ տախի տիւնհանըն իլլիմաէ թէրաղըր էթմիլ պուլունտուղուտան տոպըր Ալլահ իսթիֆատէ իտէրէք իլմ խուսուսընտա քէնտիլինտէ պուլունտան թէմամըրըր կէօթլէրմիլէր գալպըրլիյօր ելինէ նէր քէսին իւղնիլնաէ քէնտի շէրէֆլինի պէօյլէթմէք իջլան վե տիւնեա պիլլիթսէ իլլէմէք իսթէմէտի իսէ արյրտան պիը հէօթիւմէթ տէյու գապուլ իթմէլէրի խուսուսընտա տալա գալարըրիյօր քի Տալուաուուն թահթընըն իսմինին շէրէֆի Իսանըն

իւղէլինէ սապլթ էյլէսին, ջիւնքի քէնտիսի էվվէլաէն պէօյլէ գարար վերմիլ իտի վե քէնտիսինէ թէվէթիւլ իտէրլէրի օնըն շէրէֆլինին սայէսլնտէ մուհաֆաղա էյլէսին :

Ալլահըն պու հարէթլիլի վէյպամէր շու հալտա գիլըր էտէյր :

Իշտէ կէօրիւնմէյէ պաշլատըր Սիօն իսէլատընըն միւմտէսլինի կէթիլէրին կէյմէսի քի տաղլարըն իւղէրլինտէն սէյրալիյօր, հէօթէմլթլէրլին պաշընտան հոլլայարագ Սիօնա միւթաէ կէթիլէրիյօր քի մէսըրըր օլ էա Սիօն ջիւնքի փատիշահ օլմանըն շայէսլէլիլի սէնին Ալլահընա վերլիմէք միւնասիպ կէօրիւնտիւ վէ սէնին էտարէթլինին շիտաէթի սէնին սէրպէսթլիլինին հուղուզըր տախի թէմամ էթալլ վէ շիմտիկ Պապէլին պօյունտուրուղուընը պօյնունտան պիսպլթիւն սէօթէճէթսլին (պագ եւ. 52 պ. 7 այիք, Նաոււ 1 պ. 15 այ.) :

Պէն իշտէ պու գանաթլար իլէ գիլտէթի տալալըր կէօնտէրմիլլիմ Միլլէրլիւն մեքլիսիմէ, վե օնա ճէվապ վերիլմէտի իսէտէ օնտա պուլունտան իլիմ հուղուզ վէ միւնասիպէթ թէմամ արըր, վե պէօյլէ իսէ գալէպէ պիլղիմ օլաճագ, անճագ տալատա սապըր իլէ տէվաճ էթմլք լազըմ արըր :

Մէղթիւր տալա էրէնիլնճէ լիսան իլէ կէօնտէրլիմիլ իտի վե օնըն թէրճիւմէսի շու արըր :

ՄԻԼԼԵԹԼԵՐԻՆ ՍԷՃԼԻՍԻԼԷ
ՄԸՆԵՎ
(Զուխտիա)

Ասորըրտան պէրու էքսիթ հալտա իճըր մէօթիլէր օյան պիլըր տալա արըր քի հուղըրուսունուղա կէթիլիյօրուճ վէ օլ տախի քրիսթիանըրըն սէրպէսթ օլմամընըն տալաար արըր : Պու ճիւնէթաէ չօզ շէշլա հուրըրլէթլէր թէրթիլ օլընմըլ վար արըրլար իսէտէ՝ օնլար Քրիսթիանըրըն իսթէտիկի շէյլէրի տիլի իախլէր, անճագ գլրաէթի թէրթլիլ իլէ Քրիսթիանըրդ սէրպէսթ օլմուշ սապըրըր՝ վէ օլ տախի գաթէն քէնտիսի իլլին տիւնեա իւղէրլինտէ էն սօն միւմլիլիլիլի սիլ :

Պու մաթլուպուստա եսլըրըր պլըր շախս օլըրապ պուլունըրյօրուճ, հալպուքի հուղուզ պէնիմ թարաֆըմտա արըր՝ վէ տալամըր գալ էթմէյէ պօրճուճ հօզ արըր :

Վէ իքիմճի էյլ պլլիլիլիլի քի՝ հէօթիւմէթլէր պու թարթ իպի գապուլ

էտէր իսէյէր՝ պու խուսորստա պանա արդատաչ օլմագ իսիւն չօղար մէյոանա չրդատագ տըլար շիմախք իսէ՝ գօղալա/աղլար վէ իճպարլար ծնլարր շաչգընլըղա տալջար էթմիչ տիրլէր, վէ հէփիսի պիրէր քէօչէտէ սէրսէլէնմիչ վէ նէ հասիաճաղարը հագգընտա շաչըմըչ հալտա գալը- յորլար:

Վէ շիմախք պէնիմ մաթլուպրմ, վէ պու խուսորստա պէնտէ օլան գա- նաաթլար վէ հուգուզ գիրտէքի թահրիրտէ կէօսթէրլիմիչ տիրլէր:

Շիմախք իսթէտիկիմ պիր նիւֆիւս քեագրար վարագասը տըր, քի իւզէրինտէ Միլլէթ երինէ ինսան՝ վէ մէսլէք երինէ Քրիսթիյան ես զըմօչ օլտուն, եանի ծնտա միլլէթ իսմի մէսլէք թագսիմի վէ թէ- պատլըգ իսիլէրի պուլունմալը տալլ տիր, ջիւնքի պէնիմ եուրէյիմ օլ շէյէրէ պաչու տէյիլ տիր, վէ ծնլարը թիճարէթիմէ գուլլանմագ խուսուսընաա արգոււմ հօգ տըր, վէ օլ իսիմլէր իւզէրլիմտէ պուլուն տրգլարր սէպէպի իլէ Միլլէթ մէսլէք վէ հէօքիւսէթլէր քէնտիլէրին սիհասթի իլէ, պիրի պիրլէրինէ գարչու տիւշմանլըք գուլլանտրգլարը էանտա պէն տախի ծնլար իլէ սայրըպ՝ պօչ երտէ տիւշմանըն զա- զապրնա միւսթահագ տիւշլորոււմ վէ զարար ջէքիյօրոււմ վէ Քրիսթի յանլըղըն իգրարընա կէօրէ պու իսիմլէր ինսանլըղըն արասընաա գա- թէն ֆաղա հալտա սաղանան շէյլէր տիրլէր:

Միլլէ իսիմ զլյատէ տիր, ջիւնքի պիթիւն միլլէթլէր ինսանտան տօղմուչ տրրլար, վէ միլլէթին հաղէղի մէզնէպէ ֆախտէսի տախի օլմագ. ջիւնքի մէզնէպ ֆիքիր մէսէլէսի տիր, վէ պիր ֆիգիր օլ ֆի- քիրին արգասընտան կիտէնլէրին վատթար իլէ տալնեա իւզլըրինտէ գալա պիրլար, վէ պու իչ օիլսիլէյէ մէրպոթ տէյիլ տիր: Եվէյլէրի ինսանլար կիւնտ ջօղաթարլար վէ Ալլահան ելու ջէվիրմէ՛ս պաշ- լատրլար վէ քէնտիլէրին շէրէֆի հիսապընա Պապէլին գուզվէթինի եափ մագա պաշլատրլար, վէ Ալլահ պագար քի արթըգ քէնտիլսինին խալիզ- լիգ շէրէֆինի ինքեար էթմէյէ հազըրլանընօրլար վէ քէնտի իսմինի տիւն եատան գօլմաճարլար՝ պոււնա գարչը ծնլարըն ինսանլարընը տէյիլալրաի քի միլլէթլէրէ թագսիմ օլունսընլար վէ Ալլահա գարչը պաշլատրգլարը մագրուրլըր վէ հուգուզ թանրմագլլըր պիրլ պիրլէրլին իւզէրինէ ջէ- վիրսինլէր վէ պիրիպիրլէրլինն էլինտէն ճէզալարընը արլընլար, վէ քէնտիթինին եարաթ՝ ջըչ օլտազըր տիւնեարընը իւզէրինտէ սասայիչ իլէ

եաչամագա գատիր օլմաորնլար. սօնրա ինսանլար միլլի գալղալարըն էօնիւնտէ Ալլահըն իսմինի եւնրթտըլար վէ իկիլթլէր քէնտիլլէրի գուլթա րըրլար իտի իսէ՝ Ալլահա եագրչան հէօրմէի ի օլարա վէրմէյէ մէճպուր օլտրլար. վէ եալաչ Լալաչ բութրէրէթլիք իլլէր կէլաի, վէ Ալլահըն իսմինի գիքը էտէն միւմիլէրին միլլէթլէր իլինտէ եաչամալարը միւմ- քինսիզ օլմագա պաշլատը, օլ վագըթ Իպրահիմ տիւշիւնտի քի Ալ- լահըն իսմի իւզէրինտէ պիր միլլէթ պաշլատըն վէ պէօյլէճէ բութրէ- րէսթ միլլէթլէրին արասընտա պիր միլլի իսիմ իւզլէրինտէ տալնեա- տա Ալլահըն իսմինի սագլատըն, վէ պու մագսուտ իլէ եանուտի միլլէթինի պաշլատը, վէ Ալլահ օլ միլլէթին իւզէրինտէ ինգար էթ- տի քի հագիդաթըն սագլանմատը խուսուսընտա միլլէթին ֆախտէսի օլմագ ջիւնքի օլ միլլէթ փէյղամպըրլէրի գաթլ էտէր իտի. իմտի սօն- րա Իսա միլլի իսմի սլըրագուր վէ՝ քէնտի քէնտիթինի ինսան օղլը տաա էթմէյէ պաշլատը:

Մէսլէք մէսէլէթինէ կէլէրէք. տալնեաա Քրիսթիյանլըղըն իսմի իլէ ինթիգամլը պիր իտարէ սագլանմատընա Վաթիլէպիք պուլունտա իտի՝ զաթէն Իսա գաթլ օլընմայաճագ իտի վէ Իսա գաթլ օլընտը իսէ՝ Քրիսթիանլըգ, ջօպաճը ուրոււմըչ գօյուն սլարիւսիւ կիպի վէ փատի- շանր գաթլ յընմըն ասկէր կիպի օլտը, վէ արթըգ արամըրգաա թէչ- քիլաթ սագլամագ, եալուտ պիրլ պիրլ միլլէրին իւզլըրինէ պէօյլէքիք կէօսթէրմէք վէ հէօքմ իթմէք խուսուսընտա պիղտէ պիր հուգուչ հօգ տըր. եա հէփիմիլզ մինտաիպ կէօրալէյիմիզ կիպի իշլէյէճէլիզ. վէ պիր կիւն Իսանըն հուգուրընտա հիսապ վէրէճէլիզ, վէ էօյրէթ- մէք ճիհէթինտէ պլալալիմիգի պիրլպիրլմիլլէրին ֆիքրինէ պրագան կի- պի էօյրէթմէյէ հագգըմըչ վար տըր վէ զսլան մէսուլլիլթի իլտէ- նին իւզէրինէ պրագաճագըզ, նաար քի Իսա տախի իճպար էթմէտի, եա հէր վաղարընըն սօնընտա պէօյլէ տէր իտի զի ծնտա քի իշի- տէճէք գուլագ վար իսէ իշլթսին:

Թէպաարգա կէլէրէք, Իսա Քրիսթիանլըղըն փատիշանը տըր, վէ Քրիսթիյան օլտն ծնա թէպաա օլմուչ սայրլըր, վէ նաար քի պիր ատամ իքի հէօքիւմաթա թէպաա օլմաղ իսէ՝ էօյլէ տէ պիր քէմսէ Քրիսթիյան օլմաար իլէ պէօյլէ տէմիչ օլուր քի պաչգա հէօ- քիւմէթլէրին սիսաթի իլէ միւսթագպէլտէ պիր ֆախտէ կէլէճէլին

ինանձրյօր իմտի ծնլարա արդատաշ օյամայածագ, վէ ծնլարն արա-
 տնտա պուլրնան նիգալ րրն իսի իլէ հեր իքի թարտֆա քէօթիւ
 կէօրիւնմէյէ բաղի օյմայածագ. եա Իսանլն փատլչանլրդր աիւնեա
 իւղիբինտէ սապիթ շլրնմաթ խաւտուրնտա Իա իլէ պլլիլիւաէ սա-
 պր իլէ ջալրչանագ արր. Քրիսթիյանա եաղրչան վազիլիթլեր իլթէ
 պուլրտան իպարէթ ալր:

Քրիսթիյանլրդրն ուժուժի իլինէ կլէրէք, Իսա տիւնեաիւ իւլան
 էթմէք իթիւն Ալլանան կլծնտէրիլմիլ պլր փատիչան իալ, վէ շու
 ժագատա իլէ վաղ էթմէյէ պաշլատր քի քէնտի իլմինի իլան էթմէ-
 սի իլէ երլանն Ալլանա գարչր էքալիլի անլամաղլրդր ինսանլրղըն
 արապնտան գալարրօրն, վէ աիւնեա իւղիբինտէ Ալլան հաղգրնտա
 պլր ջէլիտ իլմ սապիթէթալն, վէ պու մաղսաար էվվէլ Եանուտի
 միլլիթիլն իւղիբինտէ պաշլատր վէ սօնրա աաիլի օլ պլր միլլիթ-
 լերի իալան էանճէք իալ:

Հալպու քի իճպար իւթէ եէթլչտի վէ ծնըն մագսատընր պոզ-
 մագա պաշլատր, վէ Ալլանա պէրլէմէք լագրմ օլտր քի աիւնեա քէն-
 տի եօլլարր իլէ եօրուլրն վէ Իսանլն իլմլլիլնէ միւնթաճլրգ կէօր-
 սիւն, վէ օլ վագրթ ծնրն փատիչան օլտրղընը ծնլարա դապուլ էթ-
 տիթմէթի գօլայլանածագ իալ:

Քրիսթիյանլրղըն տախիլիլիլէ թարիլիլնէ կլէրէք, մէգքիւր իճ-
 պար եալան էէրաէ Քրիսթիյան օլանլարըն էօնիւնտէ հուղուգ աջ-
 ար Քրիսթիյանլրդր թէպալիլ էիմէք խուսուպնտա, քի միլլիթլերէ
 խօշ կէօրլէնէ իսիլեր, վէ գօղայանեճագսան խելաւ օլա իտիլեր, վէ
 զէման ծնլարա մին սիալէթլի օլմաթ իլէ օլ իտարէլեր մուվաֆֆագ
 օլտրլար վէ պու կիւնէ գատար աիւնեանըն հուգւլրնտա կէօրլէնէն
 օլ թէպալիլ օլմը Քրիսթիյանլրղ տըր վէ աթլր տէյիլ տիր, սօնրա
 պու ալու առէթճի քիլիսէլէրէ գարչը աօիլիք իլերի կլէլտի վէ ինճլլ-
 ճի քիլիսէլէր ջրղարլար, վէ աթլր Իսանլն թէնպիլիլերի կիպի վազլիլթ
 էլէ կլջլրմէք նլլիթի իլէ իլէ պաշլատր ար իտիւն էվվէլաէն գօլա-

*Մալիմար.— Իկայիլ օլլնմրօ Քիսթիյանլրղ Տանիլիսկ Տալիմի
 դուրպանըն պապ կուրուճ 29 պապ 38 42 ալիք) Եէրիմէ Տուրան խա-
 բապ իսիլի մեհրուեիլիկ սիս օլլնմրօ սր պապ Տան. 8 պապ 12 ալ.
 վէ 12 պապ 11 ալիք: պա խուսուսա պապ 33 սալիֆիլի.

լայանլարըն էլինտէն ինճլլիլն իլմիլի գալպ էթմիլ պուլրնլրյօր իտիլեր,
 վէ քէնտիլեր տաշագ ալթրնտա սէրսէլլնղիլ աաաճլարըն հալլնտա
 պուլրնլրյօր իտիլեր, վէ ինճլլիլն թէմամ իլմի իւղիբինտէ պլր վ. գ
 իտարէսի պաշլամագա գատար օլմաալլար, վէ իսարէ աիւնեալի իլ-
 մին էլինէ թէլլիլմ օլրնար, վէ ծնլար օլ իլմին առէթլլերիլնէ կէօրէ
 թէրպիլիլ օլտրլար վէ կիւնտէն կիւնէ սիւաթի ալւնեաա հաղլաշտը-
 լար վէ ինճլլիլն աթլր հաղիգաթընր պուլրմագա վէ էօլրէնմէյէ վա-
 գրթ պուլրամաթլար քի ծնա կէօրէ պլր վաղ լտարլսի իլերի կէ-
 թիլիլ իտիլեր, եա պու կիւնէ գատար միլլիթլիլն վէ հէօլիւթ-
 լիլիլն հանր սրբա ծնլարըն մաղսաար տախիլլնտէ հօլլիլլ գ էանլր-
 լար, վէ հաղիլթ սէվէն աաալար պու կլւնէ գատար իլթէ պու
 իտարլիլերիլն արաարնտա աթլրղաթ ջէքէրէք վաղթլարընը կէճիթ-
 մէքաէ պուլրնլրյօրլար:

Միլլիլաար լիլէ կլէրէք ծնլար տախիլիլ հանուտի վլլիթլիլն
 եափարղրըր եափարլար, եանի ծնլար արալարընտա սոգուգ պլր Քր-
 իսթիյանլրղ գապուլ էթալիլեր, վէ սօնրա Քրիսթիյանլրղ սաա ալ-
 արղարր թէրպար իլէ քէնտիլերիլն միլլի թլճարէլիլերիլ լիլերի կէօ-
 թիլարմէք աիւնիւնտիլեր, վէ սօնրա Ֆալիտէթիլ պուլրպ օլ իլմին
 դուսուրլարընր իլիլիւնէ վիլերէք հէօրմէթ էթմէքսէն եիւղ ջէվիթ-
 տիլեր վէ քէնտիլերսէ պուլրնտա իգթիապա կլօրէ հալլարընա պլր
 ջարէ աիւնիւնմէյէ պաշլատրլար, վէ պլլիլէնէ լճպարլարտա տէվամ
 իթտիլլիլիլնտէն սօնրա քէնտիլերիլն հօլլարընտան քէնտի հալլա-
 րընտա օսանտրլար վէ Իսանլն իլմլլիլիլն արամագա պաշլատրլար,
 ծնլար արաալլար վէ պուլրլար սօսիալիթլիլթ, պօլլէվիլլիլթ, Վի-
 լիլիլեր մէճիլիլի Ֆիլան Ֆիլան, վէ պլլիլէնէ կէօրլարթուգ քի ին-
 տանլար արթրգ սէղ անլայածագ հալա կլիլիլ ալրեր:

Միլլիլիլերիլն պուլրղը պու շէլիլերիլն հէվիլիլ քէնտիլերիլն սրա-
 արղր պլր շէլիլ քէնտիլերէ վերմէյէ գատար ալլիլ ալրեր, ծնլարըն
 արաարղր շէլիլ Իսա դաթէն Երիլ աթր էվլիլերիլ պաշլատր լալ աճ-
 մա թլիլիլ օլրնմագա պրրա գրլմը լալ, իմալ շիմալ զէանը կլլ-
 միլ օլտուղընր կէօրլերթ ալթրիլ պլրգ տախիլ տաճաղըր թաղիլ-
 յօրուգ, վէ սիղէ միւրաճաթ էտլլարթ լիլ, աթլր Քրիսթիյանլրղըն
 իգրսըր կիլիլ եաշամագ խուսարնտա արթրք պանա պլր սլրպէթիլ-

լիք թէրթիպի թային էտէսինիզ, վէ պիր թիճարէթիմ պուլունճայան
խոմէլերին այթընտա պօշ հէրտէ դանձէթ չէքմէյէ արթըզ պէնի մէճ-
պուր էթմէյէսինիզ:

Պէն, Գրիսթիյան պուլունճը՝ օլտուդըմ իլէ, տիւնհանըն հէօքիւ-
մէթլերինէ պէնիմ պու գատար լիւզիւմիւմ վար տրք քի Իսանըն ի-
քինճի տէֆա սէմատան կէլիպ պիդէ սահիպ օլտուդընա գատար օնըն
խաթըրր իջինն ուֆագ պիր խըզմէթ գապուլ էթսինլեր. վէ պէնիմ
խոմիմին վէ հուգուդուճըն հիսապիտընը տէջթէրլէրլինն դայա էթ-
սինլեր, վէ ուֆագ թէլֆէկ տաժալարըմ իլէ մէշըուլ օլտընլար վէ պու
խըզմէթլերինին պէտէլինէ միւնասիպ օլան մէսարիֆլէրի պէնտէն ալ-
մագ էլէ գանասաթ էթսինլեր, (նասըլ քի հէօքիւմէթլերտէ հէր էլաս-
րիֆ քէնտի հէրինտէ գարաթմագ խուտուրնտա թէրթլպլեր վար
տրք մէսէլա պիր արգընալ հագըրըր իսէ օղուճագ գըլմէթի օլարագ
փուլ հափըրըյօր, տաժա հափըրըր իսէ՝ մանքէմէ մէսարիֆի ալըր,
պիր չէյ հագար իսէ՝ գայտիյէ փարասը ալըր վէ քէնտիլերին միլլի
վէ մէսլէքի վէ սիհասի նիղալարընըն արասընտա պէնի արգասաշ
աագլամագ իջինն պէնի մէճպուր իթմէսլնլեր:

Պու իշ իլէ տիւնհա հէնի քէնտի հօլունա տէվամ իթմէ քտէն մէնն
օլընմը օլճաղ, քի էկէր օնլարըն հօլունտա պիր ֆարտէվար իսէ՝ պա
շա ջըգարսընլար վէ մէյվէլերինի կէօզլէրի իլէ կէօրսիւնլեր:

Գրիսթիյանլարըրդ սալսի պիդիմ պիլտի՛միզ կիպի Ալլահա խըզ
մէթ էթմէք խուտուրնտա սէրպէօթ պըրաղըլմը օլտըրըզ, վէ էկէր
միլլէթլերտէ աօղրուլուղը պէսլէմէք խուտուրնտա արգու վար իսէ՝ պէ
նիմ պու իշիմ իլէ քէնտիլերին արատըղը մուգաստը գաթէն էօնլերինէ
գօնուլմը պուլունճըյօր:

Թոգասըր Գրիգոր Յ. Մէրս. Մէթճէն

24 էլլուլ 1924 Հալիպ (Սուրիա)

Խան - Խայրի - Պէլ

ԽԱՐԱՊ ԷՏԷՆ ՄԷՔՐՈՒՅԱԹ ՇԱԳԳԸՆՏԱ ՄՍԼԻՒՄԱԹԼԱՐ

Խարապ էտէն մէքրուհոթըն թէմէլի շու իղրար տրք քի Ալլահ
պիդէ տարրմըզ վէ դան իսթէմիշ. պու հանլըշ տրք Կտէն պագլէ
սինտէ Ալլահըն գարար վերալիի հէօքիւմէնտէ (պագ թէքմէն 3 պագ
14-19 այէք) վէ շէրիաթըն դուրպանլարընտա վէ պիթիւն քիթապըն
քէլամլարընտա պէօյլէ մանա հօզ տրք:

Ալլահ պիդի սէվիյօր վէ, կիւնահլարըրդ սօրմագ իսթէմիյօր, վէ
հաթթա միհասնըրար տուլթուպ պիդէ հալվարիյօր քի պօշ հրտէ
քէնտիսի իլէ պօզուլմը հալտա հաշամայալըմ վէ էօլլուճ
հօլընտան պիթի կէլլիմ (պագ Գօլոստըրար 1 պագ 20 այէթ, վէ
Կքինճի Կորնթոսըրար 5 պագ 18-21 այէթ), Ամմա՝ Ալլահ քէնտի ու-
մուճի մագստորըն հիսապընա տիւնհաեր պէօյլէ հարաթմըշ օլտըրընը
հիսապա ալարագ՝ պագլէն ինսանըն իշինի Ալլահ նագլ էտէրէք հագըլ-
մըշ տրք: Իլլահ՝ ինսանտան ալլահըրըն մաղրուլըղընըն վէ օլ հալտան
լլէրի կէլլէն գագապըն վէ էքսիկ իլմին գարարընըն էօնիւ սրքա
գաթլ օլնմըշ տրք:

Ալլահ Իյսանըն գանը վէ ինսանըն կէօթէրալիյազըլտըզ դագապը
վարթա գուլլանիյօր ինսանա գարըր՝ անը քէնտի հանլըշ հագըրնտա
գանտորմագ վէ իլմ վէ թէճըրիպէյէ գըլավուղլամագ՝ վէ պաըըշըլըրդ
կէթիթըրի իլլին, ջուլքի տէօքտիթլէրի գանը մէյտանտա կէօրմէնտիքճէ՝
լլմէ օլանաճագ հալ վէ տույրը ինսանլարտա հօզ իտի:

Ալլահ Իյսանըն վարթապըր իլէ տիւնհատա իլմի սապլթ էթմէսի
լլէ միւմինին վէ տիւնհանըն կիւնահընա քէֆարէթ օլաճագ գըր (պագ
ուճուճի Եուհաննա 2 պագ 2 այէթ վէ Թէսնիյէ 43 այէթ):

Պու իլմ պիդէ յիթապըն թարիֆլէրի աջար օլ պիր իլմ իսէ՝ պիդի
պօշ գանասաթլարա կէօթիլերի վէ քիթապըն մանասընը գարատըր քի՝
Ալլահըն մօղոստըր վէ հագիգաթըն իլմի պաթթալ վէ խարապ օլըն:

Սոն գէմանլարտա (պագ Տան. 11 պագ 40 այէթ) հանի Նարո-
լէն ջրգոպ 1798 տէ Փափայը Էթիթի իսէ՝ Տանիլին կէօթէրմիշ
օլտըր թէվօրիիս իճրա օլտըր վէ անլարտըր. վէ Տանիլի (7 պագ 16
այլթտէ) անլա Լագ ս պալլայան իտարէյէ թարիմի սօրիյօր վէ Ալլահըն
խարէսինէ խարապ իտէն մէքրուհոթէթ կիրմիշ օլտըրը կէօրիւնէճէք
իտի, վէ պու իշէ գարշու իշ իտարէլէր ջալըշաճագ իտիլէր քի Տան.
1 պագ 8 այլթտէ իքինճի պիթիսնիտէն թէսիմ ալմագ իսթէյօր
վէ իլլիննէլու տանա՝ սիհասէթին աղընթըրնտան քէնտիսինի
գուրթապըր օլմա սրգըր իլէ սուլըն իլլինտէն քէնտի բուհընը ճէպրալի

մէլէքէ վերջոյր վէքեալեթէն իշլէմէսի վէ Սիօնն բուճը իլէ Մագաթի
ոնն մէջէն սնայալը խօսքնա մինաւիպեթ իլէրի կէթիլըմէսի իջիւն. վէ
սօնրա Տանիէլ 10 պապ 4-9 ալէթտէլի Սիօնն կ իւնիւնաէ (Տան. 12
պապ 5-6 յէթ ոն) իւջիւնին տանի վագիլիթի սնայալը իջոյր:

Թէլ արիւտ պիլիննի' Աւլըրբատան Աւլըրմ Միլըր' վէ Սվրո-
բատան' ձօզէնի Աւլըրմ իտարէսի տիր. Իքիննի' Մաաամ Նաւայթըն
հանրը մանիլէրինն իտարէսի տիր. վէ իւջիւննի' Սիօն տըր:

Իլթէ պուսլար տարիի գուրպանըն իգրարընը թէքրար գոյաճադ'
վէ իտար սպ էաէն մէքրուհիլէթի գալարբաճադ իտիլէր, վէ Սլլահըն
մագաթիսնին հանի հագիլի իլմին վէ Սլլահըն իտարէսիսնին վագիլէ-
թիսնի վէ Նէմ տանի հագիլաթըն բուճընա կէտրէ Սլլահա խորմէթ
էտէնդէրին վագիլէթիսնի սապիթ էաիւ պյազ սլթընա կլթմէլ գալն
գուրթ սրաճազ իտիլէր, (պապ Տանիէլ 8 պապ 13-14 յէթ).
վէ պու իշլ նէ հայ իլէ պաշս ջրբարաճաղարը վահի 10 վէ 11 պապ
լարոս թարէնի օլըլը արք. օքսոս պիլիննիսնինաէ միւմին Նոյաուն
պէրրիլէտէ Աէպթ թէնպիլինն վէմանընա գտտար սլարգըր լուհ իլէ
կէտրիլէր իքիննի' Սիոն Շէրիաթընտան Սաուըրն' վէ իւջիւննի'
Սամաէլ Տալիսի մէսն էթ օլլիննաէն հափըրաճազ Նէլըլինն հաղըրըզը
վէ իտարիթաար ջրբարարըր զէմանըն բուճը իլէ կէլլոյր հանի էվլէլտէ
միւմինն տրգուարը իճըն օլմաըլ իտիլ վէ սոնա իշլէր: Տանէլտէ
խէ' պու մարտ սն պաշս ջրբարա իջոն շէրիաթըն դիքը էթտիլի'
շէլին իճընար մալտիսն թէմիլլէնմէսիլազըմ տրտէլու պիլտիլէր:
վէպու իշ միւմինն իտարէսիսնին տարլըմար կէօլթըր իտի. օլ
իտարէսիսն' Սիօնն թանթընա թէպիլմ օլմըլ պուլընիլէր իտիլի' էսիլի-
տի վէ 157 տէ կրուսպէմ հափըրաճազ իլէ պապ Տան. 9 պապ 25 ալէթ)
գուլլէթ պուլար վէ 2300 սէնէ հանի 1843 է գատար գուրթըլարա
տայնա պիլլէճէլ իտի' վէ սօնրա Սիօն կիւղտէն պրաղըրաճազ իտի
պապ Եսայի 1 պապ 2-3 վէ 9 ալէթ): Զուսքի շէրիաթտա (պապ
Կաթիլուար 16 պապ 1-10 վէ 11-22 ալէթ) պոգաղանան տանա
Նյայր կէօլթէմիլ իտիլ քի' գաթէն սուլը օլմըլ տըր, պոգաղանան
երթէճ իտէ միւմինն իտարէսիսնի կէօլթէրիլ իտիլի' 1843 տէ բէզլ
օլմար իլէ Թէլիաթընտա պոգաղանարը իտի վէ շիմոի Սիօնն
Տալար իլէ թէմամէն էօլտի. վէ պէրրիլէլէ հանի պիլլիսիլ նիհա-
լէթէ կէօնաէրիլէն երթէճ իտէ' միւրաիլէրինն իտարէսի կէօլթէրիլ իտի:

պիլիննի տէվր Տանիէլին 12 պապ 5-7 ալէթիսնաէ Սիօնա սօրիլոյր
քի պաշս սրղըմ վէ սնայաճաղարըմ վէ պանա աճայիլ կիպի դալան

շէլէրին. Ալլահըն Նէքիւմէթիսնին իլմի սապիթ օլմար վէ իտարալ
էտէն մէքրուհիլէթիսն սնայալըմար (պապ Տանիէլ 7 պապ 18 23-27 ալէթ)
նէ՛ մագրթա գատար կէրի գալաճազ. Սիօն իտէ աէլոյր քի իլթէ պէն
սէպթ սաղլաննա ն իգրարընը սնայալըրըմ վէ միւմինն իտարէսի
1260 սէնէ իտարի գօվալանըլ սօնրա ափսի գուլլէթի պիլապիլինն
տարըրըր իտէ' օ հայ Սիօնն Տալարընա վէ արատըրն շէլլէրէ էօլ
աչաճազ վէ Տանիէլ էօլիւլէրին գրլարընը արատըր իտէ' աէլոյր քի'
հագիլաթըն պաթալ օլմա: վէ շէրիլէրինն Նիլլէլէրի շիտաէթիլնմէսի
միւմինն Ֆիքրի աճաճազ վէ պէօլլէ տիւնաճազ գարչու Ալլահըն շէօլլէ
գուրարը պուլընըլ օլրը աէլու նէթիճէլէ կէլէճէլ վէ պէօլլէճէլ իլլիմ
թէտար սապիթ օլրըմար իլէ էօլիւլէրինն գրլարը հագրընա միւմա-
սիպէթ թէմամ օլմըլ օլմազ (պապ վահի 14 պապ 13 ալէթ):

Սի միւմինն տիւնա իլէ պիլիլէրաէ մաճքիւմիլէթէ կիտէն էօլաւն պիլի
տընըն. վէ հայր վէ հուգո գընըն վագիլէթի պէլլի օլան մաթըր վէ
միւլարաէ օ Ալլահըն հանընտա սէլամաթ պուլըն: վէ պու իշ շէօլլէ
պալաճազը հանի Տաիլի գուրպանըն էաէճէլ իտիլս հագրընա
սէտալտոն վագ էթտիլի իգարը 508 տէ թէմամըն հանըլ սալլաճազ.
մէ Փափազիլի թաաթընըն իգրարըր գապալ օլրնաճազ, վէ 538 տէ
Թատիլ օլրնաճազ, վէ Խօնըն սուլար իլէ Իպրահիմ էվլալարընըն
ճիւմանն շէրէթի թէտտ օլրնարգտան սօնրա' գալըլ օլան Շէրիաթըն
Քիւննաթընըն իտիլ իլէ' հայան քիւննաթ Նէօլլէթի գապիթ
էտէճէլըրէր վէ պու հայաւ իւշ պուլըրգ սէնէ կիւնիւ հանի' 1200
սէնէ տանա տէվար իլէ 1290 սէնէ օլրըլ 1798 թարիլի կէլէճէլ վէ
օլ մագրթ թէլիլ օլմազ վէ շէրիաթտան գալմա իքիլլարընն պապա-
լատ տիւլէճէլ վէ միւմինն պիլար գանաթընա էմին օլմազ
ամնա իննիլէլէր Խա ժաաիլահըն իաննէօլլա աէլէրէլ անըն իլմինն
իտիլիլէ' միւմինն բուճընը միւրաիլէրէ էսիլ էաէճէլ յէլը. վէ Խալա
պէրիլլէլը 1843 տէ հանըլըտա պուլընտըլարը կիպի' սաալթի կէօ-
մէլիլէ մէրմէլէ Ֆորաթ պուլաճազըր. վէ քէնաիլէրին մէքրուհիլ
բուճըր իլէ միւմինն իշլէլն Ալլահըն բուճընը լաննէթ էլիմէլ Նիւմէլէ
վէ մա հարէպէտէն քիւլլէթըր գալաճազ վէ Խալան բուճ հալլ գա-
թըն բուճընա քիւլլէթ էթմէլէլ պալաճազ վէ Իպրահիլմըն մագաթընըն
էվլալարըն ճիւմանիլէրտէն թէմամէն սալլաճազ մէլալար օլմազըր,
վէ պէօլլէ հագիլաթա Նիլլէ գարըմըլ օլարըր վէ միւմինն թէլալէթի
Նիլլէպաղըրըն շիտաէթի 1335 սէնէտէն հանի 1843 տէ պալաճազ
տըր իլ թէճըրապէլէրին շիտաէթիսնաէ միւմինն իպարը թէմամըն

Թէմիզլէնսին, ամմա գրչամ իջիւ սօնընա պէքլէ օլ վազըթ բանաթա կիրեճէքսին վէ 1290 վէ 1335 սէնկլէրին նիհայլթ ինտէ պու քիթապ իլէ խրդ մէթէ պաշլաշամագսին միւմինի պու լչիեր գրլազուզլամագ իշուն:

Իւշ իտեղլերին խրդ մէթի վահի 10-11 պապտա շէօլլէ կէօթթերլչորս Պրոխնճիսի Տանիէլին քիթապը անլաար, Մագախիսին Թէմիզլէնսի հագորնտա օլ վազըթին երլթթիշանլորդին լգրարրնա մուճիպ թարթիք վերտի հանի իշթէ 1843 տէ պուլութլար Քէլլամ օլան Իշտայր կէթիլ-րլչորլար տէլու պէքլէտի, Իշա կէլմէտի իճբար թէվարիլտէ Էագրլ-մաար Ալլան պլր էլլէրնտան տութմըշ դասար հարարմա եթիշտի Աէպթ սագլայան պիր գարրնն թէքրիթի իլէ Մէպթի գապուլ էթալրաի, յի թէքթիլի 1914 մուհարէպէսինտէ Միօնն տավար լէնն մլուլնի օլանարրամագ վէ իշ պաշրնա գրազուզլամագա լիգ սլէթ էտէճէք լտի:

Իքիինճի իտարէ պիրինճիտէն Տանիէլին թարթիլլերի թէպիմ տլար վէ խրիթթիշանլորդին իգրարլարրնտան հանլըշ պուլլնարդը անլա-տո ամմա պուլլարրն շաշորմըշ հալր էլլէնի իտինտէ պլր գրչա (սօնրա Մառամ Հուլաթ) մէշտան վէրմիշ իտի, վէ ալտանրպ օնն վանիլլէրլնէ էմնիլլէթ վերալլէր: Վէ օ (տաթլր) թարթիլլերլն վէ Մէպթին իւզլերնտի հանլըշ (անր) իգրարլար օլլարրար: Էգրի նրգո մ իտէ՝ չերլլերէ աշրգ րօլ պրագրր վէ պուլտարէ տախի՝ պէօլլ բուհանի գաթլլլէլէ հանի հունա քիւթր էտէնլլերէ պլր մէրքէզ օլար, տօգրր իլմ իտարէլլերլնէ կիրեմէտի վէ պաշլանան մագստա Քախտէսիզ գալիյօր իալլեր:

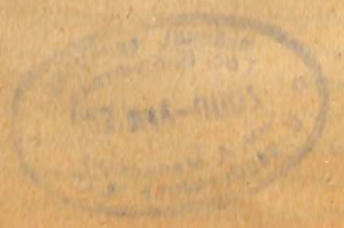
Հագրիգաթը արայանն րուշը պու հալա դանաթէ Էտէմիզ իտի, վէ պաշգայար գալգարլար ամմա մագստա տանա րբազ կէթտի: Պէն տախի էվվէլտէն քիթապըն թարթիլլին պուլմագ մագստա էթմիշ իտիմ, սօնրա սէպթիլլերի կէօրտիւմ իթիթատէ էթտիմ, իգրարլարր հանլըշ պուլտարմ, Մէպթի բէտա էթտիմ, նիլլէլլեր իտէ՝ նէքրէթէ լալրգ իտի, թէէտիթ իլէ քէնտիմէ ջէլիլտիմ, թէքթիլիմէ տէվամ Էալլօր իտիմ, քիթապը անլայօր իտիմ ամմա՝ սօն նէթիճէ ջրդարամայօր իտիմ, վէ հանրմնն անրսնտան Ալլանա շէպվայա պաշլարթմ ջունքի նիլլէլլէ մէշտան վերմիշ վէ տօգրուլրգա հարարմ էթմլչօր իտի, պլր Մէպթ կիւնտէ պիրտէն Քիթրիմէ կէլաի քի պիրնճի իտարլնի հմինի Աէպթէ պաշլարթարր արր: Իշի պրագարմ՝ թէքթիլի պաշլարթմ, պիրիպիր-լէրլնի աշիյօր իտի, պու վազըթտա Պուլգարիտաա Սուսմուզտա իտիմ վէ պիր գաջ կիւն սօնրա 1914 մուհարէպէսինին մէտէլէսի իպալաար, (Տանիէլին ատամլարր վէ 12 պապ 7 սլէթիլն Էմին սէ՝ պուլլարր հալարդըմ վազըթ 1925 հագիրանտա անլաարմ)

վէ քիթապա պուլարադ հալարթմ քի՝ պու մուհարէպէ իլէ իպսնաթ օլմայանապ, գօրպարլըրն քերագէլիլի կէօրիւնէճէք, վէ իտարէ իլիմէ վէ Ալլաննն հէօքիւլիլէթիլնէ թէօլիմ օլրնամագ (վահի 10 պապ 11 սլէթ): Ալլան պիրինճի իտարէլլի սէպթէ գրլազուզլարդը իլէ ճուարրն պիր էլլինտէն տութմըշ գասար հարարմ էթտի: Իւլլինճիլլէ իտէ՝ իքի էլլինտէն տութմըշ կիպի թէմամ հարարմ օլար, հանի՝ Աէպթըն թէքթիլի իտարապ էտէն մէքրուհաթը պիղէ կէօթթէրտի՝ վէ իլմէ վէ (վահի 7 պապ) Միօնն Տավարնա գրլազուզլարթ, վէ մադասըմըքը թէէմին էտէն Մէպթ արթըզ հայաթտա օլան Ալլաննն իմզար սա-յրլիլ շուէքի օլ գուլվէթի իլէ միւմինէ գրչամ վէրմէսի իլէ իմզարընը իճրա էտէճէք տիր (պապ վահի 14 պապ 13 տէթ)

Վէ պու իտարէ Միօնն տավար իլէ ճիտանի գուլվէթտէ ճէլլար իտէտէ՝ պու դուլլմ էլտէ էօլջիւ վէ Միօնն իլմի հայաթ հանի հէօ-քիւմէթ տէնլէլի վէրիյօր Ալլաննն Հէլքէլի հանի Ուսուլի Իտարէսի, իէ մէզպանը հանի քէփարթիլլինն թէրթիլի, վէ պունա վէօլլէ Ալլանա սէճտէ էտէնլլերի կէօթթէրմէք իլլիւն, ամմա Միօն ջօզ տիւլկին տիր վէ գալգամիյօր, (պէն քի պու իշի վազ էտիյօրթմ՝ հալլընրդըմ) իտի իտանն կէլմէտիլլէ պէքլէլլէն մագստա թէքրար թէքրար բուն վէրիյօր քի օթուլը, գալր (Ես. 57 պ. 2 սլէթ) թօփրադընը սիլքէլլէ, իշէ պաշլա, իլմի սապիթ էլլէ քի, Իշտանն կէլմէսինն միւնասիլլիթ աջըրն:

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0542235

